

2017

Jaarverslag
Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Katholieke
Basisschool
Laurentius

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Adres Van Gaverenlaan 18, 4835 CD Breda
Telefoon 076-5640755
E-mail info@kbs-laurentius.nl
Website www.deleuksteschoolvannederland.nl

COLOFON

Redactie Jack Slangen

Voorwoord

Met ZIN naar school

Met veel genoegen presenteren wij u het jaarverslag van 2017 van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203). Onder het bestuur ressorteert één basisschool namelijk KBS Laurentius (03LY). Het bestuur hanteert m.b.t. haar beleid de code “Goed Bestuur in het Primair Onderwijs”. Het kent geen afzonderlijke Raad van Toezicht. Een specifiek verslag van deze raad ontbreekt dan ook. Het volledige bestuur heeft een toezichhoudende en uitvoerende taak waarbij op het gebied van uitvoering een grote rol voor de directeur is weggelegd. Dit verslag dient dan ook tevens gezien te worden als een verslag van de toezichhouder.

Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt. Kortom: ZIN heeft in school. Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 t/m 8.

Met dit jaarverslag blikken we terug op de belangrijkste ontwikkelingen uit 2017. Het vormt een belangrijk verantwoordingsdocument naar diverse geledingen binnen de organisatie, maar ook naar het Ministerie van OC&W.

Namens Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken
Jack Slangen

LEESWIJZER

Het jaarverslag bestaat uit twee delen: het bestuursverslag (A) en de jaarrekening (B).

Bestuursverslag (A)

In dit deel van het jaarverslag staan het strategisch beleidsplan en de daaruit voortvloeiende jaardoelelen voor diverse gebieden centraal. De bestuurlijke verslaglegging loopt van algemeen naar specifiek. Dat wil zeggen: allereerst wordt de stand van zaken met betrekking tot de strategische doelen in kaart gebracht, waarna in de afzonderlijke hoofdstukken aandacht wordt besteed aan de gestelde jaardoelelen en andere actuele onderwerpen die in het jaar 2016 hebben plaatsgevonden. Hierbij wordt af en toe ook met een blik naar de toekomst gekeken.

Jaarrekening (B)

De jaarrekening is een financiële weergave van de stichting, met een toelichting op de feitelijke cijfers (mits noodzakelijk en/of gewenst) over het betreffende boekjaar.

Reageren op het jaarverslag?

Heeft u een vraag over het jaarverslag of wilt u reageren? Mail dan naar: info@kbs-laurentius.nl

Handtekeningenblad

Vastgesteld d.d. 05-06-2018

Dhr. E. van Maanen	voorzitter	
Dhr. M. Bender	secretaris	
Mevr. J. Biermans	penningmeester	
Mevr. A. Oerlemans	vicevoorzitter/huisvesting	
Mevr. C. Rogmans	onderwijskundige zaken	
Dhr. M. van Brandwijk	onderwijskundige zaken	
Mevr. M. van der Mast	personeelszaken	

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag

1.	Inleiding	6
2.	Missie en visie	8
3.	Onderwijs.....	10
4.	Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.....	18
5.	Personeel	21
6.	Huisvesting.....	27
7.	Financiën.....	29

B. Jaarrekening	44
------------------------------	-----------

1. Inleiding

1.1 Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Onder het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203) ressorteert één basisschool te weten K.B.S. Laurentius (03LY).

1.2 Organisatie

De stichting telt 80 personeelsleden die gezamenlijk zorgdragen voor het onderwijs aan 812 kinderen (teldatum 1 oktober 2017).

De stichting bestaat uit het bestuur, de directeur, het managementteam, het ondersteuningsteam, leerkrachten verdeeld over vier units elk aangestuurd door een unitleider, onderwijsassistenten en overig onderwijsondersteunend personeel. Daarnaast zijn er diverse kwaliteitsteams die zich bezighouden met onderwijsontwikkeling.

1.3 Leiding van de school

De dagelijkse leiding van de school ligt, middels mandatering in het managementstatuut, in handen van de directeur, dhr. J. Slangen. Hij wordt ondersteund door vier unitleiders: Laura Krak (Unit 1-2), Karen Stoopan (Unit 3-4), Carla Dees (Unit 5-6) en Wouter Michielsen (Unit 7-8).

1.4 Good Governance

Sinds 1 augustus 2012 werkt de stichting met een toezichthoudend bestuur. Dat betekent dat het toezichthoudend bestuur de werkgever is van het personeel van K.B.S. Laurentius en toezicht houdt op de uitvoering van de bestuurlijke taken die gemandateerd zijn aan de directie.

De statutaire naam is Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken. De rechtspersoonlijkheid van het bestuur is een stichtingsvorm welk per adres gevestigd is aan de Van Gaverenlaan 18, 4835 CD te Breda. Het bestuur bestaat uit:

Naam	Functie	Taken	Jaar van aftreden
Dhr. E. van Maanen	Voorzitter		2021
Mw. A. Oerlemans	Vicevoorzitter	Huisvesting	2018
Dhr. M. Bender	Secretaris		2018
Mw. J.M. Biermans	Penningmeester	Financiën	2020
Dhr. M. van Brandwijk	Lid	Onderwijs	2019
Mw. C. van den Hoogen ¹	Lid	Onderwijs	2017
Mw. M. Faas- van der Mast	Lid	Personeel	2019
Mw. C. Rogmans ²	Lid	Onderwijs	2021

¹ Afgetreden 1 augustus 2017

Pijlers van goed bestuur

De directie en het toezichthoudend bestuur zien vier belangrijke pijlers van goed bestuur, te weten;

- Integriteit
- Transparantie
- Toezicht
- Afleggen van verantwoording

De stichting legt verantwoordelijkheid af aan de overheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Deze verantwoording vindt hoofdzakelijk plaats in het jaarverslag (verticale verantwoording). Daarnaast legt de stichting ook verantwoording af over het functioneren van de school aan ouders, leerlingen, personeel en aan de gemeente (horizontale verantwoording).

Verantwoording in 2017

Deze verantwoording is in 2017 gedaan door middel van het jaarverslag en vergaderingen met de MR. Zie verder: Hoofdstuk 4: Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.

1.5 Bestuursondersteuning

Enkele taken werden in 2017 door externe organisaties uitgevoerd. Het gaat om de financiële- en salarisadministratie (Van Oers accountancy & advies). Daarnaast ondersteunt MKBasics (onderdeel van Arbo Unie) de stichting en haar medewerkers bij het opstellen en uitvoeren van een arbeidsomstandigheden- en verzuimbeleid.

1.6 Medezeggenschap

K.B.S. Laurentius heeft een medezeggenschapsraad met een ouder- en een personeelsgeleding. De directeur is aanwezig bij de vergaderingen van de MR. Op afroep zijn andere MT leden beschikbaar. Er hebben in 2017 zes vergaderingen plaatsgevonden. De MR maakt jaarlijks haar eigen verslag. Dat is na vaststelling terug te vinden op de website van de school.

² Aangetreden 1 augustus 2017

1.7 Strategisch partnerschap

Lokaal onderwijsbeleid

De organisatie staat open voor samenwerking met andere scholen, samenwerkingsverbanden en partners in de regio. Het gaat dan om het gezamenlijk vormgeven van lokaal onderwijsbeleid, het afstemmen van bestuurlijke zaken en samenwerking in het belang van onze leerlingen.

Zo participeert de stichting in: het Regionaal Samenwerkingsverband Breda, Leswerk, BOVO-commissie, PO-raad, Regionaal Platform Primair en Speciaal Onderwijs West-Brabant, B.O.B (bestuurlijk overleg Breda), Netwerk kleine Besturen Zuidwest Nederland, Breedsaam, Samenwerkingspartners “Brede school Vianden”.

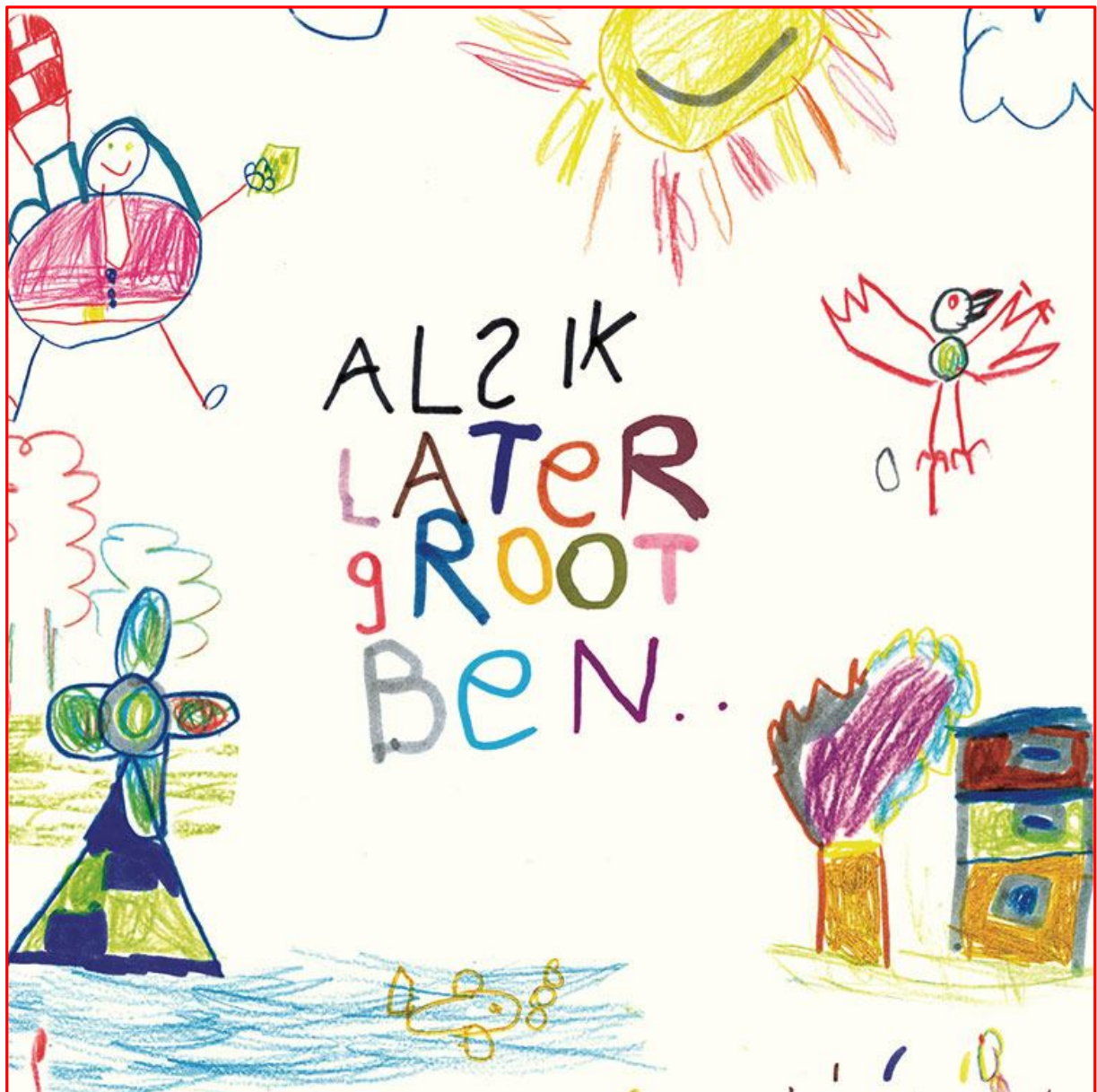
De stichting werkt samen met: het Speciaal Basisonderwijs, het Speciaal Onderwijs, met HBO/MBO en VO, aanbieders van kinderopvang en -dagverblijven, Edux Onderwijsadviseurs, Gemeente Breda, Centrum Onderwijsontwikkeling.

Ouderbetrokkenheid

De school wil op verschillende niveaus samenwerken met ouders. Dit is niet alleen in het belang van de ontwikkeling van een kind, maar ook van het onderwijs in algemene zin. Die samenwerking kent drie vormen:

- *Formeel.* Ouders maken deel uit van de medezeggenschapsraad. Bij de werving van een teamlid zit een MR-lid in de benoemingsadviescommissie.
- *Praktisch.* Ouders nemen deel aan de ouderraad en zetten zich in voor ondersteunde activiteiten.
- *Kindgericht.* Ouders en school werken samen in het belang van de ontwikkeling van het kind. In 2016 is vastgesteld dat het wenselijk is om deze samenwerking door te ontwikkelen. In 2017 heeft een denktank kansen en mogelijkheden in beeld gebracht om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Naar aanleiding van het opgestelde advies heeft de school enkele wijzigingen gerealiseerd. Hierbij is te denken aan een nieuwe wijze van gespreksvoering. Daarnaast wordt medio 2018 een nieuwe website en schoolapp gelanceerd.

2. Missie en visie

2. Missie en visie

2.1 Missie

De missie van K.B.S Laurentius is: **Met ZIN naar school**. Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt, kortom ZIN heeft in school.

Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 tot en met 8.

2.2 Missie- en visietraject

Schooljaar 2017 heeft, evenals 2016, in het teken gestaan van het herijken van de missie en visie. Bij dit traject, waarin ook de waarden en kwaliteiten van de organisatie benoemd zijn, zijn de keuzes voor kernwaarden, kernkwaliteiten en visie zorgvuldig door het team bediscussieerd en vastgesteld. Het afgeronde traject heeft geleid tot de onderstaande missie- en visiebol.

Daarnaast:

- Zijn de kernwaarden omschreven;
- Is het strategisch beleid opgesteld;
- Is een visiedocument opgesteld.

In 2018 zal dit moeten resulteren in een meerjarenbeleidsplan. De organisatie zal zich in moeten spannen (en vervolgens moeten monitoren) of de wenselijke houding en het wenselijke gedrag gerealiseerd wordt.

2.3 Beleidsontwikkeling

Werkwijze

Schooljaar 2017 heeft in het teken gestaan van het nader bepalen van onze positie. Wat zijn de sterke kanten van de school, en waar kunnen we nog verbeteren? Voor het ophalen van ontwikkelingsgerichte feedback hebben we input gehaald uit de tevredenheidsonderzoeken (ouders en leerlingen maart 2016, leerkrachten december 2015), het inspectiebezoek (mei 2016) en de visie van onze 'nieuwe' directeur. Op basis van de ontwikkelingsgerichte feedback en het missie- en visietraject wordt in 2018 een nieuw schoolplan opgesteld. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt elk jaar een plan opgesteld waarin de doelen van dat jaar worden vastgelegd. Op die manier kan jaarlijks verantwoording worden afgelegd aan de ouders en bieden we transparantie zoals dat van een basisschool verwacht mag worden. Beleidsvoorstellen worden voorbereid door het MT en de directeur. Deze voorstellen worden geagendeerd tijdens de bestuurs-, team- en/of MR-vergaderingen.

Beleidsstukken en de fase van ontwikkeling

In 2017 is gewerkt aan de volgende beleidsstukken:

	1	2	3	4
Jaarrekening 2016	•	•	•	•
Jaarverslag 2016	•	•	•	•
Bestuursformatieplan 17/18	•	•	•	•
Kwartaal rapportages	•	•	n.v.t.	•
Vakantierooster 17/18	•	n.v.t.	•	•
Taakbeleid	•	n.v.t.	•	○
Begroting	•	•	•	•
Missie, visie, strategie	•	○	○	○

1 = opgesteld
3 = MR

2 = bestuur
4 = vastgesteld

3. Onderwijs

3. Onderwijs

3.1 Doelstellingen voor 2017

DOELSTELLINGEN

A. Kwalitatief Hoogstaand Onderwijs	
A1. Meetbare resultaten	
KBS Laurentius heeft het basisarrangement gehandhaafd	Gerealiseerd
De resultaten van de tussentoetsen (LVS) voldoen aan de gestelde normen voor de kernvakken	Gerealiseerd
De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen aan de gestelde normen voor de kernvakken	Gerealiseerd
A2.1 Onderwijskundige ontwikkelingen	
De nieuwe missie-visie is opgesteld.	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>De visiebol is gevuld (en vastgesteld). Het strategisch beleidsplan is in concept af. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2018 vastgesteld. Daarna wordt een nieuw schoolplan opgesteld.</i>
Er is sprake van een doorgaande pedagogisch-didactische lijn	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>Een teamtraining Expliciete Directe Instructie is opgestart. In de groepen wordt met name bij rekenen gebruik gemaakt van de EDI-principes. Uitbreiding naar andere vakken dient nog gerealiseerd te worden.</i>
Afschaffen 'oudste kleuterdag'	Gerealiseerd
Continueren en onderhouden van vaste thema's zoals basisontwikkeling, zelfstandig werken en autonomie	Gerealiseerd <i>Dit schooljaar hebben we veel aandacht geschonken aan het herijken van de basis d.m.v. het missie-visietraject. In de bovenbouw zijn de thema's 'zelfstandig werken' en 'luisterhouding' besproken.</i>
Updaten van programma's voor (hoog)begaafde leerlingen, zowel binnen- als buiten de klas.	Gedeeltelijk gerealiseerd <i>De plusklas wordt wekelijks door leerlingen bezocht. Het aanbod in de groepen behoeft een kwaliteitsimpuls. Het kwaliteitsteam Verrijkt aanbod is een onderzoek opgestart. Met ingang van het schooljaar 2018-2019 is er een verrijkt aanbod beschikbaar voor de groepen.</i>
Uitvoering geven aan de afspraken uit het techniek-pact	Beperkt gerealiseerd <i>Op onze school wordt in basis voldaan aan de kerndoelen voor natuur en techniek. Doorontwikkeling van ons Wetenschap en Techniek onderwijs is afhankelijk van de missie en visie. De werkgroep heeft voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Een van de leerkrachten volgt de opleiding Wetenschap en technologie.</i>
De methode 'bewegen samen regelen' wordt gevolgd, geëvalueerd en aangevuld.	Gerealiseerd
ICT en nieuwe media	Niet gerealiseerd <i>Er is een kwaliteitsteam ingericht. Dit kwaliteitsteam zal een beleidsplan opstellen voor de komende jaren.</i>
In de Unit onderbouw wordt geprofessionaliseerd m.b.t efficiënt registreren; doelen stellen en evalueren	Beperkt gerealiseerd <i>Het traject is gestart in 2016; in 2017 is dit traject gekoppeld aan het EDI-traject.</i>

A2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen Sociaal Emotioneel

Rots en Water hebben een plek in onze organisatie	Gerealiseerd <i>In schooljaar 2017-2018 faciliteert de school voor alle groepen vijf lessen Rots en Water. Daarnaast heeft de werkgroep een koppeling gemaakt tussen Rots- en Wateroefeningen en de SEO-lessen. Aandachtspunt voor 2018 is te volgen of de Rots- en Wateroefeningen ook ingezet worden.</i>
Evaluëren van de inzet van de pestzuil	Gerealiseerd <i>Twee keer per jaar wordt de pestzuil ingezet. De eerste keer voor de herfstvakantie; de tweede keer in mei (met het invullen van Zien!).</i>

B. Passend Onderwijs

Om de middelen van Passend Onderwijs goed te kunnen verantwoorden, is het onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning duidelijk gemaakt	Gerealiseerd
In de groepsplannen is de cyclus van handelingsgericht werken zichtbaar	Gerealiseerd <i>Op papier is dit zichtbaar. De realisatie in de praktijk heeft nog aandacht.</i>
De positionering van de ambulante begeleiders binnen het samenwerkingsverband is helder vastgelegd	Gerealiseerd
De school is in staat gericht onderwijsarrangementen te formuleren en deze uit te voeren	Gerealiseerd
Hoogbegaafde leerlingen hebben de mogelijkheid om wettelijk deel te nemen aan de plusklas	Gerealiseerd

C. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Tweemaal per jaar wordt door de IB en het MT een datacheck-dag gepland, waarop de (tussen-) toetsresultaten en de stand van zaken rond vensters PO worden gemonitord.	Gerealiseerd
Consolidatie van kengetallen wordt jaarlijks in het bestuur besproken. Kengetallen op het gebied van Cito, leerlingenaantal, financiën, verzuim.	Gerealiseerd
Er is een schoolplan opgesteld voor de periode 2016-2020	Gerealiseerd <i>Na de afronding van het missie-, visietraject en herinrichting van de schoolorganisatie wordt een nieuw schoolplan opgesteld.</i>
Borgen kwaliteitszorg MT zie vierjarenplan	Beperkt gerealiseerd <i>In 2017 is hard gewerkt aan een stabiele basis waarop de kwaliteitszorg 'gebouwd' kan worden. Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces.</i>
Jaarlijks wordt het schoolplan, het bestuursverslag, de jaarrekening en de evaluatie op de onderwijsontwikkeling op de website gepubliceerd.	Gerealiseerd

3.2 Inspectie

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regels. Ook bekijkt de inspectie of de middelen voor het onderwijs rechtmatig worden besteed. Over de resultaten van het onderwijs rapporteert de inspectie aan het bestuur en de schoolleiding.

Werkwijze

- Jaarlijks voert de inspectie een risicoanalyse uit op basis van opbrengsten, jaarstukken en eventuele signalen over de school. Als er volgens de inspectie sprake is van een risico volgt nader onderzoek. Deze risicoanalyse wordt met het bestuur besproken. Vanuit die analyse wordt de mate van toezicht vastgesteld.
- De inspectie legt schoolbezoeken af. Alle scholen worden in principe ten minste eenmaal per vier jaar bezocht. Naar aanleiding van het schoolbezoek stelt de inspectie een rapport op en krijgt het bestuur de gelegenheid te reageren op de inhoud van het rapport.

Inspectiebezoek in 2016

Op 25 mei 2016 heeft de inspectie KBS Laurentius bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor het primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken. Het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit het nieuwe conceptwaarderingskader. In het conceptwaarderingskader staat hoe de inspectie werkt, wat zij beoordeelt en wanneer het onderwijs van voldoende kwaliteit is. De inspectie beoordeelt op de kwaliteitsgebieden; onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, kwaliteitszorg en ambitie (zie tabel rechtsboven).

KBS Laurentius heeft haar kwaliteit voldoende op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Tevens heeft medio 2016 het gesprek plaatsgevonden tussen bestuur en inspectie. In dit overleg is gesproken over de stand van zaken en de eventuele risico's. Daarnaast is gesproken over de bestuursverantwoordelijkheid en de scheiding tussen uitvoerende en toezichthoudende bestuurstaken.

	1	2	3	4
Onderwijsresultaten				
Resultaten				•
Onderwijsproces				
Aanbod			•	
Zicht op ontwikkeling			•	
Didactisch handelen			•	
Ondersteuning		•		
Schoolklimaat en veiligheid				
Schoolklimaat			•	
Veiligheid				•
Kwaliteitszorg en Ambitie				
Evaluatie en verbetering		•		
Kwaliteitscultuur		•		
Verantwoording en dialoog		•		

1 = zeer zwak

2 = zwak

3 = voldoende

4 = goed

Samenvatting van de belangrijkste oordelen

- De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen ruimschoots aan de gestelde normen voor de kernvakken. De school kan echter minder goed aantonen dat de leerlingen ook vaardigheden in meer brede zin hebben ontwikkeld. Gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie hoort dit wel tot de mogelijkheden van de school.
- Het aanbod is voldoende breed en voldoet aan de kerndoelen. Er is veel 'in huis', zowel aan materiaal als aan expertise. Maar schoolbreed wordt hier niet optimaal gebruik van gemaakt.
- De ontwikkeling van de leerlingen brengt de school voldoende in beeld. Op basis hiervan kan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen en groepen leerlingen. Leerlingen die extra zorg nodig hebben, ontvangen extra hulp. Maar wat beter moet is de planmatigheid van de zorg, de analyse van de zorgvraag en het stellen van concrete doelen.
- Het team handelt niet op basis van een samenhangend pedagogisch-didactisch concept en de verschillen tussen de leraren zijn dan ook (te) groot.
- Zowel de leerlingen, ouders, als het team zelf zijn trots op de sfeer. Het schoolklimaat is voorspelbaar, positief en betrouwbaar. De leraren besteden veel aandacht aan het welbevinden van de leerlingen.

- De school waarborgt de veiligheid. Zowel ouders, leerlingen als leraren bevestigen dit beeld en ervaren de school als veilig.
- De kwaliteitszorg is nu van onvoldoende kwaliteit en moet beter. Het team handelt niet vanuit een duidelijke, gezamenlijke gedragen visie. Ook de kwaliteitscultuur moet professioneler.

3.3 Voorkomen zittenblijvers

Streven vanuit het bestuursakkoord is <2 % doublures in de onderbouw per jaar in 2020.

	Doublure*	%	Verlengde school-loopbaan*	%
2016/2017	4/600	0,6%	6/96	6,3%
2015/2016	5/600	0,8%	5/109	4,5%
2014/2015	4/640	0,6%	5/99	5,1%
2013/2014	6/656	0,9%	4/102	3,9%
2012/2013	13/672	1,9%	4/99	4,0%

Doublure: Leerling met hetzelfde leerjaar gedurende twee of meer schooljaren in leerjaar 3 tot en met 8.

Verlengde schoolloopbaan: Leerling die de leeftijd van 7 jaar heeft bereikt op of voor 1 oktober van leerjaar 3

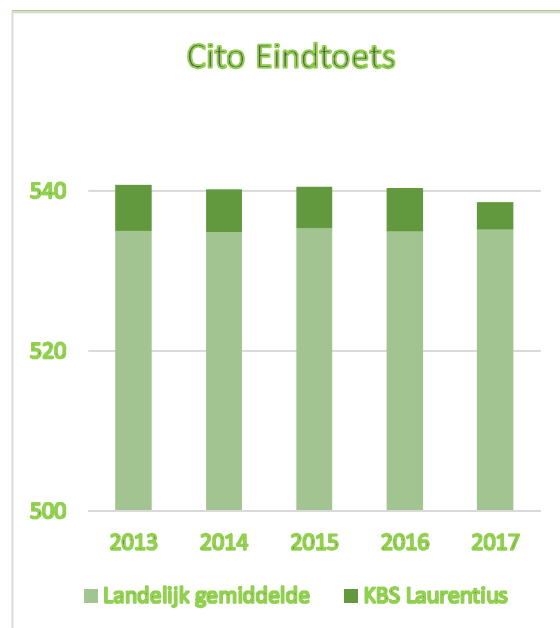
In de afgelopen jaren is het aantal leerlingen dat doubleert langzaam afgenomen.

3.4 Opbrengsten en resultaten

KBS Laurentius maakt voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen van de kinderen gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de door CITO ontwikkelde toetsen en methode gebonden toetsen. De administratie ervan gebeurt met het webbased leerlingadministratieprogramma ParnasSys. Er is een toetskalender opgesteld. Jaarlijks nemen alle leerlingen deel aan de Centrale eindtoets. KBS Laurentius heeft ook in 2016 gekozen voor de Cito-Eindtoets.

2013	2014	2015	2016	2017
540,7	540,2	540,5	540,3	539,1

De cijfers zijn de scores die in Vensters-PO zijn gepubliceerd en ook door de inspectie worden gehanteerd.

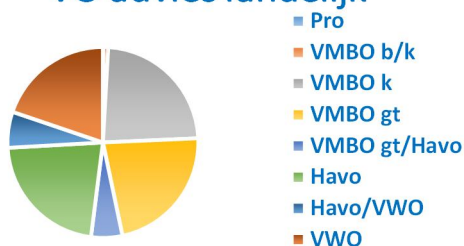
Hoewel de eindresultaten van groot belang zijn, is het minstens zo belangrijk naar de tussenopbrengsten te kijken. Een analyse van die cijfers maakt het mogelijk interventies te plegen. In maart/ juli vonden de jaarlijkse analysegesprekken plaats tussen de directeur en de intern begeleiders. Belangrijk onderdeel daarvan is de bespreking van de tussenopbrengsten en de stappen die gezet zijn. Dit jaar heeft tevens een teamtraining data-analyse plaatsgevonden. Hierdoor zijn leerkrachten beter toegerust datagegevens te analyseren.

3.5 Doorstroom naar het voortgezet onderwijs

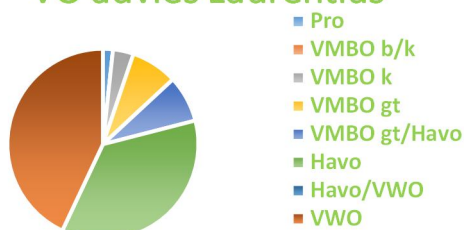
Aan het einde van het schooljaar 2016-2017 stroomden 114 leerlingen van de hoogste groep door naar het voortgezet onderwijs. Onderstaande tabel toont een overzicht van de schooladviezen die deze kinderen hebben gekregen.

Advies VO	% NL	% Lau
Praktijkonderwijs	00,1	01,7
VMBO basis/kader	00,8	00,0
VMBO kader	23,4	03,5
VMBO gemengd/theoretisch	22,4	07,9
VMBO theoretisch/ Havo	05,3	07,9
Havo	22,1	36,0
Havo/ VWO	06,1	00,0
VWO	19,8	43,0
Totaal	100	100

VO advies landelijk

VO advies Laurentius

3.6 Toelatingsbeleid

Ons voedingsgebied bestaat de wijk Ginneken en de randgebieden van de aangrenzende wijken. Kinderen zijn vanaf hun vierde verjaardag toelaatbaar tot het basisonderwijs en dus vanaf die dag welkom op onze school. Hiervan kan worden afgeweken als:

- de groepsgrootte van de groepen 1/2 daartoe aanleiding geeft;
- de sociale verhoudingen in een groep daartoe aanleiding geven en/of
- het aantal leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte dermate groot is dat de gewenste minimale begeleiding van de reeds aanwezige leerlingen niet meer gerealiseerd kan worden.

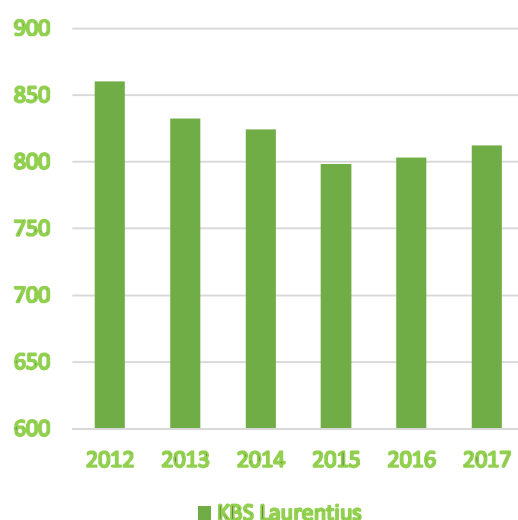
Zijn een of meerdere van bovenstaande zaken aan de orde dan kunnen de ouders/verzorgers dringend worden verzocht hun zoon/dochter niet eerder dan m.i.v. de eerste schooldag van het nieuwe schooljaar onze school te laten bezoeken.

Voor de leerlingen waarop de WEC (Wet op de Expertise Centra) van toepassing is of zou kunnen zijn en zij-instromers, geldt een aparte procedure.

3.7 Ontwikkeling aantal leerlingen

Op teldatum 1 oktober 2016 werden 803 kinderen geteld. Op teldatum 1 oktober 2017 bedroeg het leerlingaantal 812. Daarmee is het leerlingaantal ten opzichte van 2016 met 9 kinderen gegroeid (+ 1,1%).

aantal leerlingen

3.8 Tussentijdse uitstroom leerlingen

Niet alle leerlingen voltooien hun schoolloopbaan op KBS Laurentius. Veelal is een verhuizing de oorzaak van het vroegtijdig verlaten van onze school. In incidentele gevallen kunnen wij onvoldoende tegemoetkomen aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind.

	verhuizing	(V)SO	SBO
2011	17	2	2
2012	17	0	0
2013	26	0	0
2014	12	0	0
2015	10	0	1
2016	7	1	0
2017	17	1	0

3.9 Passend onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs heeft het Regionale samenwerkingsverband Breda EO het ondersteuningsplan 2014 – 2018 vastgesteld. Hierin staan alle gezamenlijke afspraken omtrent leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Uitgangspunt is: Waar mogelijk

thuisnabij, waar noodzakelijk op een kwalitatief goede specifieke onderwijsvoorziening! Het Ondersteuningsplan is te lezen op de site van het samenwerkingsverband:

www.rsvbreda.nl/po

Alle middelen die de stichting ontvangt voor passend onderwijs worden voor basis-, lichte en extra ondersteuning ingezet (zie hoofdstuk 7). In de praktijk worden onderwijsassistenten en specialisten gekoppeld aan de leerlingen met een (specifieke) ondersteuningsbehoefte.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In 2013 heeft KBS Laurentius evenals alle scholen van het regionale samenwerkingsverband een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. In 2017 wordt het schoolondersteuningsprofiel herzien; in 2018 opnieuw vastgesteld.

Versterken van de basis

Passend onderwijs vraagt in eerste instantie een sterke basiskwaliteit van de leerkracht: goed klassenmanagement, gedifferentieerde instructie en een opbrengst- en handelingsgericht werkwijze.

Netwerk interne begeleiders

Het bestaande netwerk van intern begeleiders is een 'lerend netwerk' dat zich vooral richt op de versterking van de basisondersteuning.

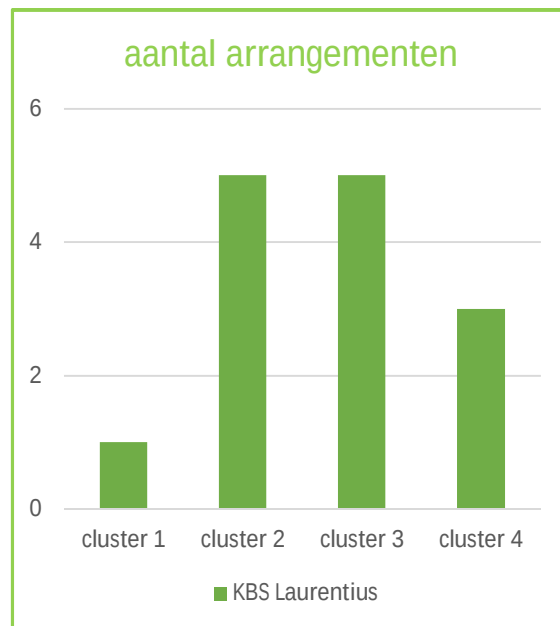
Ontwikkelingen in 2017

In essentie heeft de focus gelegen op de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel, het versterken van opbrengst- en handelingsgericht werken, het volgen van de ondersteuningsroute, werken met het groeidocument (ontwikkelingsperspectief) en de inzet van de ambulant begeleiders.

Arrangementen voor extra ondersteuning

Binnen het samenwerkingsverband wordt gesproken van extra ondersteuning wanneer voor de begeleiding van leerlingen naast de groepsleerkracht extra personeel wordt ingezet.

Scholen vragen arrangementen voor extra ondersteuning aan bij het samenwerkingsverband. Wanneer een arrangement wordt toegekend ontvangt de school extra middelen om de begeleiding te realiseren.

Cluster 1: Kinderen met een visuele beperking

Cluster 2: Dove en slechthorende kinderen; kinderen met ernstige spraak- taalproblemen

Cluster 3: Kinderen met lichamelijke en geestelijke beperkingen, langdurig zieke kinderen

Cluster 4: Kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen

Het hoogbegaafde en meerbegaafde kind

In 2016 heeft er een bijstelling plaats gevonden daar het aantal plaatsen in de plusklassen niet langer toereikend was. Er komen hierdoor welkijks meer kinderen minder tijd naar de plusklas. Een herziening van het structurele aanbod in de groep voor (hoog)begaafde kinderen is gewenst. Hierdoor zal de behoefte tot deelname aan de plusklas afnemen. Het verrijkte aanbod zal in het schooljaar 2018-2019 worden geïmplementeerd.

3.10 Klachtenbeleid

Klachtenregeling

Klachten worden volgens de vastgestelde klachtenregeling behandeld (Kwaliteitswet). In deze regeling staat door wie en op welke wijze een klacht kan worden ingediend. Ook is opgenomen hoe het bestuur ingediende klachten behandelt.

De stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is aangesloten bij de Bond VKO (besturenbond) en middels deze organisatie zijn de landelijke klachtenregelingen (Landelijke klachtencommissie onderwijs, Landelijke commissie voor

geschillen WMS (wet medezeggenschap scholen), Landelijke bezwarencommissie functiewaardering) van toepassing.

In de klachtenregeling van de stichting is opgenomen dat KBS Laurentius een interne vertrouwenspersoon heeft. De interne vertrouwenspersoon is het eerste aanspreekpunt voor een klager. Een klager wordt door de vertrouwenspersoon bijgestaan en zo mogelijk begeleid bij het zoeken naar oplossingen. Het bestuur ziet de interne vertrouwenspersoon als een belangrijke schakel om officiële klachten te voorkomen. Op KBS Laurentius zijn twee interne vertrouwenspersonen aangesteld (voor kinderen, collega's en ouders).

Aard van de klachten

Er zijn bij het bestuur geen officiële klachten ingediend. Er is in 2017 vijf keer contact opgenomen met een interne vertrouwenspersoon. De aard van dit contact is divers. Alle klachten betreffen de werkbeleving van collega's.

Uitvoering van de klachtenregeling

Alle klachten zijn naar tevredenheid van de melders afgehandeld.

3.11 Dagarrangementen en verbreding

Meerdere kinderopvangorganisaties in de wijk verzorgen buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten voor kinderen van onze school. Kober kinderopvang is zelfs gehuisvest in ons gebouw aan de Viandenlaan.

In de komende jaren zullen wij onderzoeken met welke organisatie(s) wij een nauwere samenwerking zullen realiseren.

Tussenschoolse opvang

Uit het DUO-tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat de tevredenheid omtrent de overblijfsvoorziening laag is (5,6 t.o.v. 7,4). Met Koberkinderopvang zijn aanvullende afspraken gemaakt. Daarnaast zijn extra ruimtes beschikbaar gesteld. Voorts zoeken wij naar verdere verbeteringen, bijvoorbeeld door de overblijfsperiode te verkorten of door betere afspraken te maken met de opvangorganisatie waarmee samengewerkt wordt.

Continuïteit

In 2017 is een onderzoek opgestart met betrekking tot andere schooltijden. Een werkgroep bestaande uit een afvaardiging van het bestuur, het team en ouders verwacht medio 2018 de resultaten van het onderzoek te kunnen presenteren.

3.12 Veiligheid

Kinderen en medewerkers moeten in een prettig en veilig schoolklimaat kunnen werken. Dat betekent een verzorgde leeromgeving en een veilige sfeer.

Er is een sociaal veiligheidsplan. Een belangrijk onderdeel van dit veiligheidsplan is een actief beleid tegen het pesten van leerlingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de "Pestzuil".

Uit het tevredenheidsonderzoek en de pestzuil blijkt dat er op KBS Laurentius weinig gepest wordt.

3.13 ICT

Investeringsplan hardware en software

In 2017 zijn alle printers vervangen. In 2018 zal een deel van de digiborden (10) worden vervangen. Het kwaliteitsteam ICT zal hiertoe een onderzoek opstarten.

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

FOKKE & SUKKE LEREN HET JARGON

validiteit.. Parnassys... SPSS... morfosyntactisch...
kwaliteitswijzer... taalruimte...
feedback... high
context...impliciet

Ja! Heel goed... nu nog
zinnen ervan maken

RGT

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Het huidige overheidsbeleid is erop gericht dat de schoolbesturen meer verantwoordelijkheid krijgen over de kwaliteit van de eigen scholen. Er is meer vrijheid om beleid te ontwikkelen en middelen te besteden, maar daar staat tegenover dat een bestuur zich gedetailleerder moet verantwoorden over de kwaliteit van de school/scholen. Voor onze school, als eenpitter, is het daarom belangrijk dat het toezichthoudend bestuur en het managementteam goed zicht en grip hebben op de kwaliteitsbepalende factoren. De afgelopen jaren is intern geconstateerd dat de kwaliteitszorg vernieuwing behoeft. Bij de selectie van de nieuwe directeur is gezocht naar een directeur die wat betreft kwaliteitszorg (en daarmee cyclisch handelen) voldoende competenties in huis heeft om de kwaliteitszorg een stevige impuls te geven. In 2016 en 2017 is hard gewerkt aan een stabiele basis waarop de kwaliteitszorg 'gebouwd' kan worden. Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces.

De kwaliteit van het onderwijs wordt gemonitord door het toezichthoudend bestuur en door het managementteam. De doelstellingen op het gebied van monitoren en verbeteren van kwaliteit en de mate waarin deze zijn gerealiseerd zijn weergegeven in paragraaf 3.1C

4.1 Het monitoren van de kwaliteit door het managementteam

Het MT houdt zicht op de kwaliteit van het onderwijs met behulp van de volgende instrumenten:

- ParnasSys, tweemaal per jaar wordt door IB en directeur van de Cito-gegevens een data-analyse gemaakt. Naast de Cito-gegevens worden ook de doorstroomgegevens, doublures, en leerlingaantallen uit ParnasSys gegenereerd.
- Kwartaalrapportages, vanuit AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur.

- Ziekteverzuim, vanuit MK-Basics en AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur
- Duo-onderzoek, om de twee jaar wordt de tevredenheid bij leerlingen, ouders en medewerkers onderzocht.
- Inspectie, om de vier jaar wordt de school door de inspectie beoordeeld op de kwaliteitsgebieden; onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, kwaliteitszorg en ambitie.

4.2 Het monitoren van de kwaliteit door het toezichthoudend bestuur

Het bestuur wordt over de bovenstaande kwaliteitsgebieden op basis van de gegenereerde gegevens geïnformeerd. Het bestuur werkt met een strategische planningscyclus, gekoppeld aan de rapportagemomenten.

4.3 Doelen voor de toekomst

Aangezien cyclisch handelen en kwaliteitszorg een hoge prioriteit hebben binnen het schoolontwikkelingsproces gegeven we graag aan welke doelen we op dit gebied in 2018 willen bereiken.

- Op basis van de missie en visie wordt verder gewerkt aan het opstellen van een nieuw schoolplan. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt elk jaar een jaarplan opgesteld waarin de doelen voor dat jaar worden vastgelegd.
- Er wordt vastgesteld op welke manier de kwaliteit van het onderwijs op pedagogisch- en didactisch gebied in de klas gemonitord wordt en op welke manier dat vormgegeven gaat worden binnen de kwaliteits- en gesprekkencyclus.
- De nieuwe organisatiestructuur is opgezet. De eerste kwaliteitsteams (verrijkt aanbod, taal, rekenen, basisontwikkeling, sociaal emotioneel) zijn opgestart. Met de aanstelling van vier unitleiders is ook de managementstructuur gewijzigd. In deze

nieuwe structuur zijn meer mensen betrokken bij de kwaliteitscyclus. Doelstelling is de verantwoordelijkheid van leerkrachten voor de schoolontwikkeling te vergroten.

4.4 DUO-tevredenheidsonderzoeken

Eens in de twee jaar wordt onder leerlingen, ouders en medewerkers de tevredenheid gemeten door DUO-onderwijsonderzoek. Door de resultaten van KBS Laurentius te vergelijken met andere scholen ontstaat inzicht in de sterke- en ontwikkelpunten van de school. Alle leerlingen van de groepen 6 tot en met 8 hebben de vragenlijst ingevuld. 222 ouders hebben de vragenlijst ingevuld; wat een respons betekent van 41%.

Wanneer de algemene resultaten worden bekeken, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De algemene tevredenheid van leerlingen (8,3) en ouders (7,8) ligt 0,2 boven het landelijk gemiddelde.
- De algemene tevredenheid van medewerkers (7,9) ligt 0,4 onder het landelijk gemiddelde.
- Ouders beoordelen de school als goed, het merendeel van de ouders geeft aan dat hun kind de school (erg) leuk vindt. Ouders zijn tevreden over het onderwijs, de leerkracht, de sfeer en de voorzieningen. Ouders zien kansen tot verbetering m.b.t. begeleiding, schoolleiding/directie en communicatie.
- Leerlingen zijn tevreden over de school. Ze zijn zeer tevreden over de sfeer, de leerkrachten, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de voorzieningen. Leerlingen zien kansen tot ontwikkeling m.b.t. onderwijs en extra activiteiten.
- Medewerkers zijn tevreden met hun werk en zeer trots op hun school. De medewerkers zijn (zeer) tevreden over de hoofdaspecten onderwijs, sfeer, inhoud van het werk, directeur, persoonlijke ontwikkeling en werkomstandigheden. Kansen tot verbetering van de tevredenheid van medewerkers liggen bij de aspecten; MT, communicatie, werkdruk en arbeidsvoorwaarden. Aandachtspunt is dat er op twaalf van de vijftien hoofdaspecten lager gescoord wordt dan de vorige meting in 2013.
- Medio 2018 wordt een nieuwe meting verricht.

5. Personeel

5. Personeel

5.1 Doelstellingen 2017

Competente en betrokken directeur/MT-leden, interne begeleiders en leerkrachten maken het onderwijs en bepalen in hoge mate de kwaliteit van het onderwijs. Iedere medewerker beschikt over specifieke kwaliteiten. Het personeelsbeleid van de stichting is erop gericht om die kwaliteiten te herkennen, verder

te ontwikkelen en in ieder geval goed te benutten. Het personeelsbeleid is gebaseerd op wettelijke verplichtingen en afspraken zoals beschreven in het taakbeleid van de stichting. Door het team is onder leiding van de directeur veel energie en tijd geïnvesteerd in het reeds opgestarte cultuurveranderingsproces.

Doelstellingen

A. Verdere professionalisering van personeel	
Professionaliseringstraject is beschreven in relatie met het schoolplan	Beperkt gerealiseerd <i>Het schoolplan wordt aangepast aan de nieuwe inzichten/visie. Het professionaliseringsaanbod houdt echter al rekening de beoogde schoolontwikkeling. Doel voor de toekomst: het scholingsbeleid aanpassen.</i>
Er is onderscheid tussen teamscholing en individuele scholing.	Gerealiseerd
Ten einde een doorgaande didactische lijn te realiseren is een teamtraining Expliciete Directe Instructie gevolgd.	Gerealiseerd
Diverse teamleden volgen een opleiding tot specialist.	Gerealiseerd <i>Twee leden van het managementteam volgen een managementopleiding. Daarnaast volgen teamleden de opleiding tot rekencoördinator en onderwijskundig expert wetenschap en Technologie. Doel voor de toekomst: taalcoördinator, leescoördinator en digicoach.</i>
Elke leerkracht heeft een bekwaamheidsdossier en een persoonlijk ontwikkelplan.	Beperkt gerealiseerd <i>Behoeft aandacht</i>
Begeleiders van studenten en de stagecoach zijn bekwaam in het competentiegericht begeleiden.	Gerealiseerd
Op school zijn LB functies vastgesteld en leerkrachten zijn benoemd in deze functies	Gerealiseerd <i>In de toekomst behoeft het evalueren op uitvoering van de functie aandacht.</i>
Met alle personeelsleden is een functioneringsgesprek gevoerd.	Gerealiseerd
Met de directeur is een functioneringsgesprek gevoerd door het bestuur.	Gerealiseerd
De schoolleider staat geregistreerd in het schoolleidersregister en werkt structureel aan herregistratie.	Gerealiseerd
B. Een evenwichtige taaktoedeling aan het personeel	
De school hanteert een normjaartaakmodel.	Gerealiseerd
Leerkrachten ontvangen een uitdraai van de normjaartaak en kennen hun rechten en plichten.	Gerealiseerd
Alle leerkrachten hebben een evenwichtig takenpakket passend bij normjaartaak en voeren deze conform afspraken uit.	Gerealiseerd <i>Sommige collega's werken op eigen verzoek aan meer taken dan strikt noodzakelijk. Dit is afgesproken en is mogelijk vanwege het overlegmodel.</i>

C. Monitoren Ziekteverzuim	
Het ziekteverzuim ligt onder het landelijkgemiddelde (5,0)	Niet gerealiseerd <i>Ziekteverzuim was in 2017 10,57%</i>
De directeur kent het verzuimcijfer en stuurt hierop.	Gerealiseerd <i>De directeur ziet richting de toekomst kansen en mogelijkheden om door preventieve maatregelen te proberen ziekteverzuim verder omlaag te brengen. In 2018 wordt het verzuimbeleid opgesteld.</i>
Er is een analyse gemaakt van het eigenrisicodragerschap	Gerealiseerd
D. Vervangingsbeleid	
Implementatie Wet Werk en Zekerheid	Gerealiseerd <i>Per 01-01-2017 is de school aangesloten bij Leswerk. Er wordt niet langer gewerkt met eigen invallers.</i>

5.2 Collectieve scholingstrajecten

Het inrichten van collectieve scholingstrajecten biedt kansen voor de organisatie. Gezamenlijk wordt doelbewust verder geprofessionaliseerd op gebieden die aansluiten bij de schoolontwikkeling. Aandachtspunt daarbij is ervoor te zorgen dat deze professionalisering, daar waar mogelijk, gebruikt kan worden voor herregistratie in het toekomstige lerarenregister.

In 2016 is onderzocht welke partijen ons zouden kunnen ondersteunen bij het implementeren van een samenhangend pedagogisch-didactisch concept. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een samenwerking met EDUX. Zij ondersteunen ons bij het implementeren van het Expliciete Directe Instructie (EDI) model. Scholingstrajecten zullen beschreven worden in relatie tot het schoolplan.

5.3 Bekwaamheidsdossier

Voor een goede basiskwaliteit is het inzetten van de gesprekkencyclus inclusief POP-gesprekken erg belangrijk. De komende jaren zullen zowel de gesprekkencyclus, als de instrumenten die daarvoor gebruikt worden, als de spreiding over de collega's die betrokken zijn bij de uitvoering van de gesprekkencyclus, verbeterd moeten worden. Leerkrachten moeten aangemoedigd worden om systematisch hun scholingsactiviteiten op te nemen in hun bekwaamheidsdossier.

5.4 Lerarenregister

Vanaf augustus 2018 zijn alle leraren verplicht zich te registreren in het Lerarenregister en alleen geregistreerde leraren mogen de verantwoordelijkheid dragen voor een klas. Dat is het doel van het wetsvoorstel Lerarenregister waarmee de ministerraad heeft ingestemd op voorstel van staatssecretaris Dekker (Onderwijs).

Het lerarenregister is een initiatief van de OnderwijSCOöperatie, een samenwerking van vakorganisaties en onderwijsvakbonden. Het register bestaat al een paar jaar. Tot nu toe gebeurt inschrijving echter op vrijwillige basis. Leraren die geregistreerd staan, werken aan hun professionalisering om te voldoen aan de eisen van de herregistratie. Tegelijkertijd mogen schoolbesturen leraren die niet in aanmerking komen voor herregistratie, niet meer inzetten als volwaardig leerkracht. De afgelopen jaren hebben 30.000 leraren zich ingeschreven in het lerarenregister, dat is nog geen 15% van de leraren. (Bron www.POraad.nl)

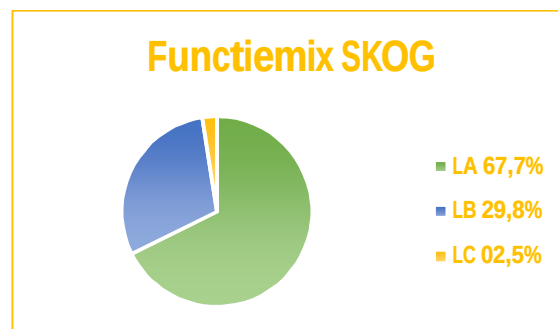
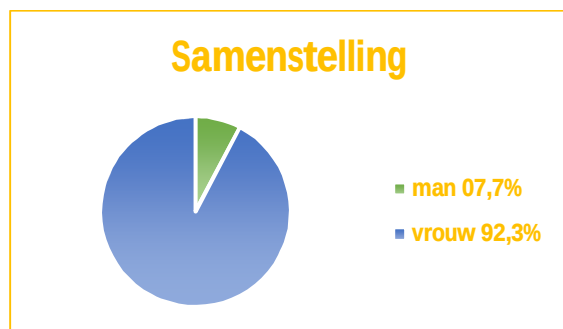
De school houdt de ontwikkelingen rondom de invoering van het lerarenregister in de gaten. Volgens de meest recente berichtgeving wil een Kamermeerderheid van het lerarenregister af.

5.5 Schoolleidersregister

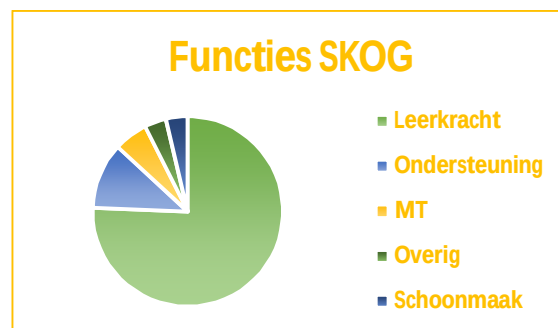
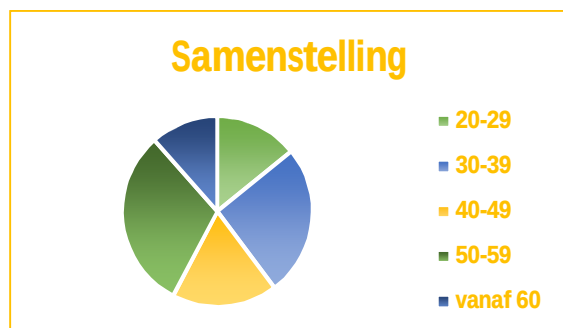
Het schoolleidersregister PO is door de cao-partijen in het primair onderwijs opgericht om het vak schoolleider primair onderwijs te versterken en hen te faciliteren om verder te professionaliseren. De directeur is geregistreerd en werkt actief aan de registratie.

5.6 Personele bezetting

In 2017 waren er gemiddeld 77 personeelsleden werkzaam bij onze stichting. Onderstaande tabel geeft onze personeelssamenstelling weer per geslacht en leeftijdscategorie (datum 1 augustus 2017).

1% LC= 3% LB

5.7 Evenwichtige taaktoedeling

Sinds juni 2016 maakt de school voor het invullen van de normjaartaken gebruik van het programma Cupella. Met dit rekenmodel worden met elke werknemer goede afspraken gemaakt over de taken die naast het lesgeven nog moeten gebeuren (lesvoorbereiding, scholing, schooltaken). Deze afspraken worden voor aanvang van het schooljaar gemaakt en vastgelegd.

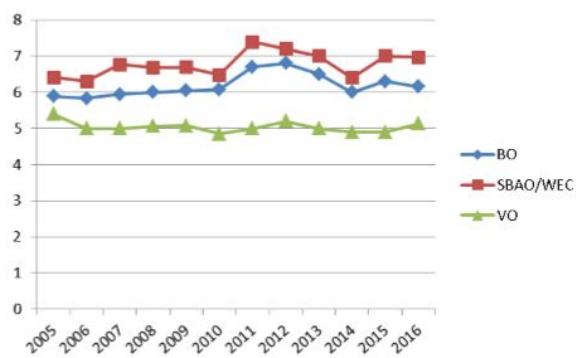
5.8 Functiedifferentiatie

In 2016 is de functiemix ingevuld als uitvloeisel van het Actieplan Leraar. Dat actieplan is bedoeld om het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken en meer differentiatie aan te brengen in het basisonderwijs. Hiermee hoopt men het hoofd te kunnen bieden aan het dreigende tekort aan leerkrachten. De standaardfunctie voor een leerkracht is LA. Met een LB-functie en LC-functie is die functie verzaaid door hogere kwaliteitseisen, verantwoordelijkheden en specialisaties toe te voegen. De volgende LB-functies en LC-functies in werktijdfactor (wtf) en in aantal zijn gecreëerd vanaf 2010.

Wanneer het overschot aan LC-functies (0,5%) wordt omgezet naar LB-aanstellingen realiseert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken 31,5% LB-functies. Landelijk ligt dit cijfer op 26,0% (2016). In het primair onderwijs blijft de realisatie achter bij de doelstellingen (2010). Deze doelstellingen voorzien in 40% LB- en 2% LC-aanstelling.

5.9 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bedroeg vanaf 2009 tot 2015 respectievelijk 5,77%, 6,4%, 4,36%, 4,8%, 5,09%, 5,68%, 3,46% en 4,38%. In het kalenderjaar 2017 lag het ziekteverzuimpercentage op 10,57%. Dat is ruim boven het landelijk gemiddelde voor het basisonderwijs (6,2%). Die stijging wordt vooral veroorzaakt door het langdurend verzuim. Dit betreft zowel klachten voortkomend uit persoonlijke omstandigheden, als medische en werkdruk gerelateerde klachten.

Landelijke verzuimpercentages

bron: DUO

	2015 ³	2016	2017
Aantal fte	49,54	49,52	49,28
Aantal meldingen	22	47	48
ZVP	3,46	4,38	10,47
ZMF	0,44	0,93	0,87
GZVD	44,30	28,40	49,88
Nulverzuim	73	57	55
Kort (→ 8 dagen)	13	33	27
Middel (8-43 dagen)	6	6	9
Lang (43-366 dagen)	3	7	9
Extra Lang (366 →)	2	1	3

Het aantal geregistreerde ziekmeldingen in 2017 is ten opzichte van 2016 nagenoeg gestabiliseerd. De gemiddelde verzuimduur is echter sterk gestegen (49,88 dagen, landelijk gemiddeld 20).

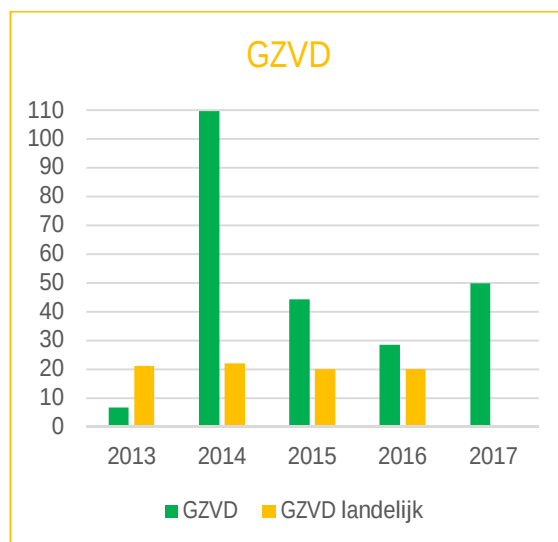
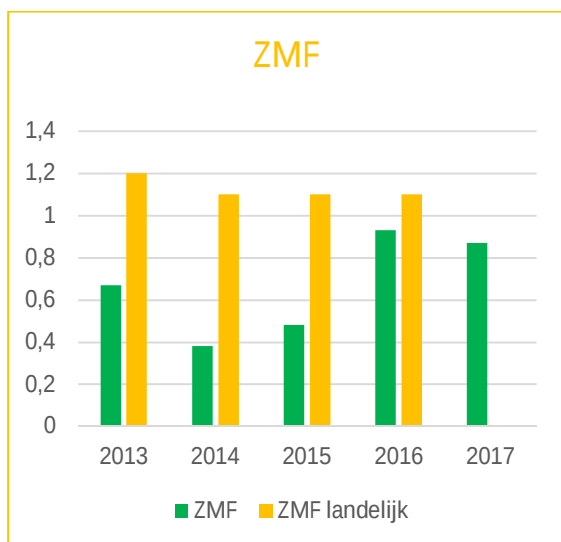
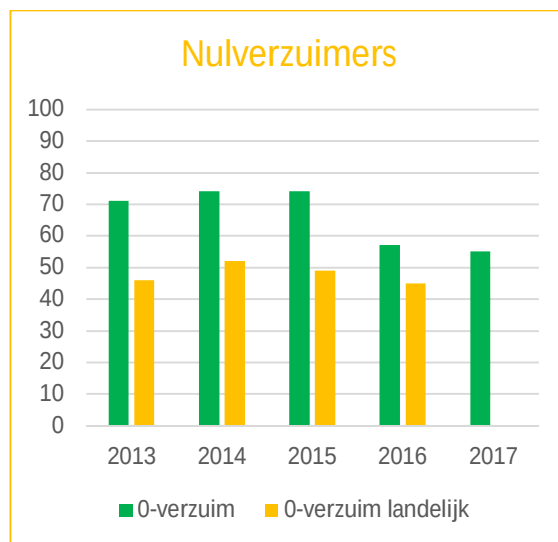
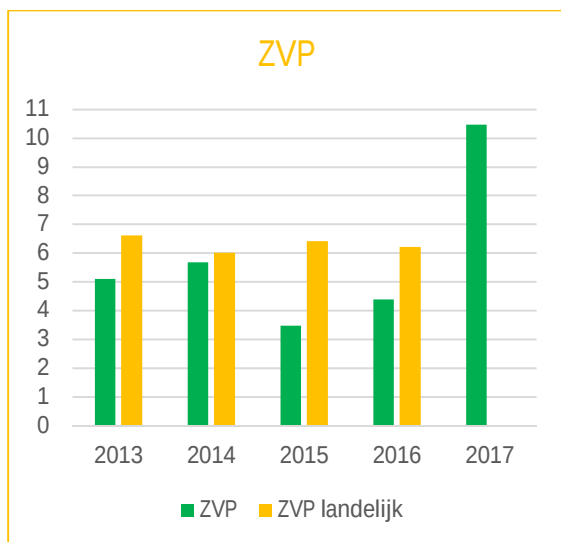
Zowel de ziekmeldingsfrequentie (ZMF), als het nulverzuim (0-verzuim) scoren beter dan het landelijk gemiddelde (respectievelijk 1,1 en 45,2 voor het basisonderwijs).

De gemiddelde ziekteverzuimduur (GZVD) wijkt echter in negatieve zin af. In 2018 zal de nadruk worden gelegd op het verlagen van de ziekteverzuimduur.

5.10 Arbodienst

Met de MKBasics (onderdeel van de ArboUnie) is een overeenkomst afgesloten voor de begeleiding van het verzuim.

³ De cijfers van 2015 zijn niet vergelijkbaar met de jaren daarna. In het verleden werd kortdurend verzuim niet consequent gemeld.

6. Huisvesting

6. Huisvesting

6.1 Breedsaam: participatie doordecentralisatie huisvesting

Sinds oktober 2014 participeert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken in een coöperatie van de gezamenlijke besturen primair onderwijs stad Breda (Breedsaam). Deze coöperatie is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting.

6.2 Meerjarenonderhoudsplan

Breedsaam heeft een meerjarenonderhoudsplan voor beide schoolgebouwen (Viandenlaan, Van Gaverenlaan) opgesteld. Vanaf 1 januari 2018 zal ook het binnenonderhoud aan Breedsaam worden overgedragen.

6.3 Verbouw/renovatieplan hoofdgebouw

Het hoofdgebouw aan de Van Gaverenlaan is, met uitzondering van de aanbouw, gerenoveerd. Het gebouw is medio 2015 in gebruik ge-

nomen. De geplande opknapbeurt van de aanbouw (2000) is een jaar uitgesteld en zal nu in 2018 plaatsvinden. Het gebouw aan de Viandenlaan is nieuwbouw (2016). Er is een probleem ten aanzien van de geluidsoverdracht tussen de lokalen. Breedsaam werkt aan een structurele oplossing.

6.4 Veiligheid/Toegankelijkheid

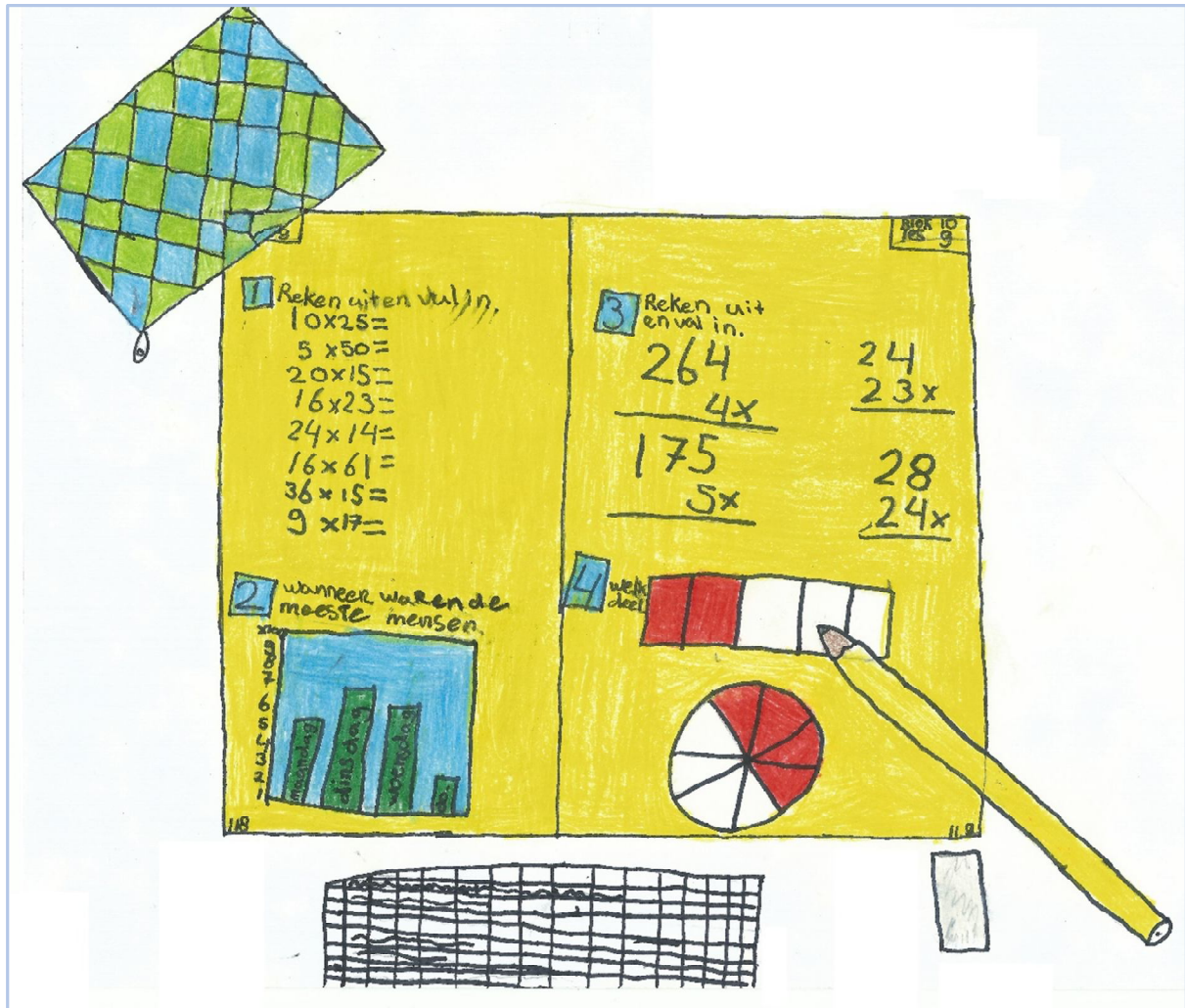
De gebouwen zijn voorzien van een brand- en inbraakalarm. Deze worden jaarlijks gecontroleerd.

In beide gebouwen (Van Gaverenlaan en Viandenlaan) is een gehandicaptenlift aanwezig. Alle locaties zijn daardoor toegankelijk voor mindervaliden.

Jaarlijks worden meerdere ontruimingsoefeningen gehouden, zowel aangekondigd als on-aangekondigd. Deze oefeningen worden door de BHV-ers geëvalueerd.

7. Financiën

7. Financiën

7.1 Het financiële beleid over 2017

Goed financieel beleid kent twee belangrijk pijlers: gedegen structureel risicomanagement en het borgen van financiële continuïteit. Beiden pijlers komen uitgebreid aan bod in de jaarrekening. Maar eerst wordt een overzicht van de doelstellingen en het resultaat over 2017 gegeven. Daarna wordt vanuit de pijlers verder gesproken over het boekjaar 2017.

7.2 Doelstellingen 2017

Voor het boekjaar 2017 heeft het bestuur een werkplan met doelstellingen voor het betreffende boekjaar opgesteld. Hierna volgt een korte omschrijving van de gestelde doelstellingen en een uiteenzetting over de wijze waarop hier invulling aan is gegeven. In de navolgende paragrafen wordt verder ingegaan op deze doelstellingen.

Doelstellingen

A. Financiën	
Beheersing loonkosten	Gerealiseerd <i>De loonkosten worden periodiek beoordeeld. Afwijkingen ten opzichte van de begroting in beeld gebracht, geanalyseerd en toegelicht en waar nodig vindt bijsturing plaats.</i>
Opstellen managementrapportages	Gerealiseerd <i>Periodiek wordt een managementrapportage opgesteld.</i>
Volgen ontwikkelingen en risico's	Gerealiseerd

Toelichting

In 2016 is ingezet op monitoring van de cijfers en de daarmee de beheersing van de bedrijfsvoering. In 2017 hebben we deze lijn gecontinueerd.

In het afgelopen jaar hebben diverse incidentele baten het resultaat over 2017 positief beïnvloed. Onderstaand is de staat van baten en lasten opgenomen met de daarbij behorende toelichting. De vergelijkende cijfers 2016 zijn anders gegroepeerd dan in de vastgestelde jaarrekening 2016, als gevolg van wijzigingen in de verslaggevingsregels, dat heeft geen consequenties voor het resultaat.

7.3 Het resultaat over 2017

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief resultaat van € 113.000 tegen een negatief resultaat over 2016 van € 85.000. Er werd een resultaat begroot van 31.000 negatief. Dit betekent een positieve afwijking van € 144.000 ten opzichte van de begroting. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten OCW en overige baten. Daartegenover staat een overschrijding van het begrote bedrag voor personeel en overige lasten.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op het resultaat en op de oorzaken van de afwijkingen.

Samenvatting Exploitatie				Realisatie 2017 minus begroting 2017
	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	
Baten				
Rijksbijdragen	3.879.947	3.740.501	3.710.857	139.446
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	57.756	50.000	7.811	7.756
Overige baten	215.128	136.000	158.530	79.128
Totaal baten	4.152.831	3.926.501	3.877.198	226.330
Lasten				
Personeelslasten	3.396.619	3.299.892	3.273.359	-96.727
Afschrijvingen	110.175	115.872	122.006	5.697
Huisvestingslasten	140.497	175.000	129.893	34.503
Overige lasten	391.131	365.949	436.542	-25.182
Totaal lasten	4.038.422	3.956.713	3.961.800	-81.709
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	114.409	-30.212	-84.602	144.621
Financiële baten en lasten	-1.143	-685	-647	-458
Resultaat	113.266	-30.897	-85.249	144.163

7.3.1 Toelichting op baten en lasten

Baten

Rijksbijdragen OCW

De Rijksbijdragen OCW zijn € 139.000 hoger dan begroot. Deze toename komt door indexeringen en aanpassingen van de bekostiging ter compensatie van gestegen kosten, met name loonkosten. Ook werd in oktober 2017 een afrekening ontvangen over het schooljaar 2016-2017 van € 57.000. Ook de ontvangen bekostiging vanuit het samenwerkingsverband was hoger. Dit heeft te maken met het voorzichtigheidshalve begroten doorbetaalde middelen vanwege het niet structurele karakter. Er is € 31.000 meer ontvangen dan begroot.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

De Overige overheidsbijdragen en –subsidies zijn € 8.000 hoger dan begroot. In de begroting is hiervoor voorzichtigheid betracht.

Overige baten

De overige baten zijn € 79.000 hoger dan begroot. Dit komt door meer inkomsten uit ouderbijdragen, detacheringen en doorbelastingen.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten zijn € 97.000 hoger dan begroot. Onder de personele lasten vallen:

- Overige personele lasten (€ 47.000 hoger)
Er is sprake van een malus betreffende het Vervangingsfonds (€ 32.000). Daarnaast is er meer gedoteerd aan de jubileumvoorziening en zijn de kosten van de arbodienst hoger dan begroot.

- Lonen en salarissen minus uitkeringen (€ 49.000 hoger)

De lonen en salarissen zijn hoger, met name door een stijging van de pensioenpremie in 2017 (€ 45.000). Deze was bij het opmaken van de begroting 2017 nog niet in te schatten. Hier staat overigens een hogere Rijksbekostiging tegenover (zie Rijksbijdragen).

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn € 6.000 lager dan begroot en daarmee vrijwel conform begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestinglasten zijn € 35.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door nog niet uitgevoerd onderhoud aan de aanbouw van de Van Gaverenlaan.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 25.000 hoger dan begroot, maar € 45.000 lager dan vorig jaar. Belangrijke afwijkingen zijn de hogere kosten

voor ICT (€ 13.000 meer) en leerlingactiviteiten (€ 12.000). Tegenover de hogere uitgaven voor leerlingactiviteiten stonden hogere baten. Ten opzichte van 2016 speelden dezelfde pos-ten een rol. De administratiekosten zijn dit jaar lager. Dit komt doordat er vorig jaar overgangs-kosten zijn gerealiseerd.

Samenvatting Balans		
Activa	31-12-2017	31-12-2016
Materiele vaste activa	447.179	547.396
Vorderingen	376.952	295.205
Liquide middelen	892.758	670.641
Totaal 1 Activa	1.716.889	1.513.242
Passiva		
Eigen Vermogen	1.197.851	1.084.585
Voorzieningen	80.454	67.843
Kortlopende schulden	438.584	360.814
Totaal Passiva	1.716.889	1.513.242

7.3.2 Balans

Activa

Materiële vaste activa

De boekwaarde van de materiele vaste activa is flink gedaald doordat er beperkt is geïnvesteerd (€10.000) ten opzichte van de afschrijvingskosten (€ 110.000). De afschrijvingen zijn licht lager dan de begroting.

Vorderingen

De vorderingen bedragen € 377.000 en zijn ten opzichte van vorig jaar met € 82.000 toegenomen. Hiervan is € 316.000 een vordering op het ministerie van OCW inzake het betaalritme van de lumpsum personeel en de prestatiebox.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn toegenomen met € 222.000 tot een bedrag van € 893.000.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegenomen met € 113.000 door het gerealiseerde resultaat van 2017 tot een bedrag van € 1.198.000.

Het privaat vermogen is gestegen door een mutatie in de bestemmingsreserves van €12.000. Dit betreft reserves die zijn ontstaan uit het saldo van baten en lasten inzake de tussenschoolse opvang.

Voorzieningen

Jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties. Er is rekening gehouden met de datum indiensttreding van de personeelsleden, een blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de cao. Er is € 16.000 gedoteerd aan de voorziening jubilea en er is € 3.700 uitgekeerd aan jubileumgratificaties. In 2017 heeft een forse aanpassing van de disconteringsvoet plaats gevonden.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 77.000 naar € 439.000. Deze stijging komt met name door een per balansdatum nog te besteden bedrag voor zware ondersteuning vanuit samenwerkingsverband (€ 40.000) en een malus te betalen aan het Vervangingsfonds (€ 32.000).

	Kengetallen 31-12-17	Kengetallen 31-12-16	Kengetallen 31-12-15	Kengetallen 31-12-14	Streefcijfer	Signaleringsnorm inspectie	Landelijk gemiddelde 2015
Financiële positie							
Liquiditeit	2,90	2,68	3,21	2,84	>1,0	0,75	3,22
Solvabiliteit 1	69,77	71,67	59,15	59,15	>30	30%	78
Solvabiliteit 2	74,45	76,16	81,37	74,81	>30		67
Rentabiliteit	2,73	-2,20	-0,31	-0,16	>-3,<3	0%	1,00
Weerstandsvermogen	18,08	13,86	15,81	17,51	20	5%	23,8
Kapitalisatiefactor	41,34	39,03	32,78	33,75	60		
Huisvestingsratio	3,48	4,42	1,97	3,84		10%	
Staat van baten en lasten	2017	2016	2015	2014			
Personele lasten/ totale lasten	84,11	82,62	86,01	85,22			
Personele lasten/ rijksbijdrage	81,79	84,43	86,26	85,76	80-83%		
Materiele lasten van totaal	18,21	17,2	15,3	14,8	17-20%		

De hierboven benoemde streefcijfers zijn algemeen geldende normen.

7.3.3 Kengetallen

Op basis van de in de vorige paragraaf vermelde exploitatierekening en balans kan een aantal kengetallen worden berekend. De Inspectie van het Onderwijs heeft hierbij signaleringsgrenzen geformuleerd die zij hanteert voor haar eerstelijnstoezicht. Dit zijn signaleringsgrenzen die tot vervolgonderzoek kunnen leiden indien een instelling onder deze kengetallen uitkomt. Onze organisatie zit voor alle kengetallen ruim beter dan de gestelde grenzen.

Liquiditeit

De liquiditeit drukt de verhouding uit tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in hoeverre de organisatie aan zijn betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen. Voor een goede liquiditeit moet dit kengetal boven de 1,0 zijn (signaleringsnorm inspectie 0,75). Op basis van dit uitgangspunt is sprake van voldoende liquiditeit. De liquiditeitspositie geeft de toestand per 31 december weer, er is sprake van een momentopname.

Solvabiliteit 1 (eigen vermogen excl. voorzieningen/ totale passiva)

Solvabiliteit 2 (eigen vermogen incl. voorzieningen/ totale passiva)

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is sprake van een momentopname. De signaleringsnorm Inspectie is 30% voor de solvabiliteit 2.

Rentabiliteit

De rentabiliteit drukt de verhouding uit tussen het resultaat en de baten. Er wordt hierbij gekeken hoe efficiënt er met de opbrengsten wordt omgegaan. De signaleringsgrens van de Inspectie is driejarig onder de 0.

Huisvestingsratio

((huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten)

De inspectie heeft nieuwe risico-indicatoren ('kengetallen') geformuleerd voor het tijdig detecteren van financiële risico's bij besturen en instellingen. Deze vervangen de "Beleidsregel Financieel toezicht po en vo 2011" en de daarop volgende publicaties van kengetallen en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs heeft gecommuniceerd via de nieuwsbrieven en website. Deze kengetallen staan sinds 23-09-2016 op de website van de onderwijsinspectie.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen dient ter dekking van bedrijfsrisico's. Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de onderwijsinstelling in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder het gehele beleid om te hoeven gooien. Voor onderwijsinstellingen is het van belang een inventarisatie te maken van de specifieke risico's voor de instelling, de kans dat deze risico's zich voordoen en de financiële impact ervan. Met behulp van deze gekwantificeerde risico's kan vervolgens een vertaling worden gemaakt naar het benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is 18,08 % hetgeen beduidend beter is dan de norm van de Inspectie.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor drukt de verhouding uit tussen het balanstotaal en de opbrengsten (inclusief de financiële baten) en dient ter beoordeling van het vermogensbeheer. Een te hoge kapitalisatiefactor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal niet of niet efficiënt wordt benut voor het vervullen van de taken. Er wordt rekening gehouden met de grootte van de instelling. Voor scholen in het PO zonder gebouwen en terreinen op de balans, adviseert de commissie Don een bovengrens van 35% voor de grote instellingen (jaarlijkse baten vanaf 8 miljoen) en 60% voor kleine instellingen (jaarlijkse baten tot 6 miljoen). De baten van onze stichting zijn ongeveer 4 miljoen. Dat betekent dat een bovengrens van 60% wordt gehanteerd. De kapitalisatiefactor van 41% ligt onder deze bovengrens en is ten opzichte van 2016 iets hoger.

Personele lasten

De personele lasten omvatten 81,79% van de rijksbijdrage en is fors gedaald in 2017 ten opzichte van 2016. Het bevoegd gezag hanteert het uitgangspunt om de personele lasten rond de 80% te krijgen.

7.3.4 Treasuryverslag

De regeling "Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" is van toepassing op de stichting. Het aanwezige treasurystatuut is geënt op deze regeling en tevens de governance code. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Van het liquiditeitssaldo is een deel op de spaarrekening geplaatst. Aan het begin van het jaar was dat €41.605, aan het einde van het jaar is dat saldo gegroeid met €21 aan rente naar €41.626 waarbij nog wat kosten in mindering zijn gebracht. Het gemiddelde rendement op de spaarrekening is daar 0,05%. De overige liquiditeiten zijn verdeeld over 4 betaalrekeningen en 1 kas.

7.3.5 Inzet middelen Regionale Samenwerkingsverband

KBS Laurentius ontvangt van het Regionale Samenwerkingsverband €164.347. Deze middelen zijn bestemd voor lichte ondersteuning (€118.902), bijdrage subregio (€8.708) en zware ondersteuning (€36.736). De middelen lichte ondersteuning worden volledig ingezet voor de bekostiging van de onderwijsassistenten. De bijdrage subregio wordt ook ingezet in de subregio. De middelen zware ondersteuning worden volledig ingezet voor de realisatie van de arrangementen.

7.4 Het risicomanagement

Hieronder volgt een korte uiteenzetting van de risico's (inclusief hoogte van het risico) voor de stichting met daarachter de te nemen/genomen maatregelen en of opmerkingen van belang. Onderwerpen met een laag vastgesteld risicoprofiel zijn niet meegenomen in onderstaande tabel.

Onderdeel	Risico	Omschrijving	Status
Rijksbekostiging en Passend Onderwijs	Gemiddeld	De stichting ontvangt van het samenwerkingsverband jaarlijks middelen voor (extra) ondersteuning aan leerlingen. In overleg met het samenwerkingsverband is bepaald dat de huidige structuur van bekostiging zal worden voortgezet. Daarover zullen in de regio afspraken gemaakt worden waarin wij ook participeren. Een ander risico betreft de nieuwe middelen vanuit het rijk. Door de overheid wordt op een laat moment detailinformatie beschikbaar gesteld over de uitwerking van deze middelen voor de stichting. Het goed inzetten van deze middelen en daarmee het verhogen van de prestaties binnen het onderwijs zijn hierdoor lastiger en later te realiseren.	Maatregelen ingeregeld
Leerlingenstroom	Gemiddeld	Door de stichting zijn in het kader van het opgestelde formatieplan een aantal scenario's bepaald. Op basis van voortschrijdend inzicht is voor de leerlingaantallen in 2017 een lichte stijging begroot naar 815 leerlingen waarna het leerlingaantal zal dalen naar 769 leerlingen (2022). In de meerjarenbegroting is deze lichte daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses en wordt de personeelsformatie hiervoor aangepast middels natuurlijk verloop. Indien echter de daling sterker is dan begroot zal de formatie sterker dienen af te nemen. Door de stichting vindt jaarlijks een bijstelling plaats van de (financiële) meerjarenbegroting waarmee ingespeeld kan worden op de leerlingenprognoses.	Maatregelen ingeregeld
Demografische trend en Marktaandeel	Gemiddeld	Er is een verschil tussen de prognoses opgesteld door Breedsaam en Verus. Breedsaam beheert en verzorgt de huisvesting van de aangesloten besturen in de gemeente Breda; Verus is de vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs die in het verleden veelvuldig prognoses voor de stichting heeft opgesteld. Het worstcasescenario is uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting. In de meerjarenbegroting is de mogelijke daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses van de baten. Deze ontwikkeling kan tot risico's leiden als door een daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is en blijft. Gedwongen ontslagen zijn niet mogelijk, omdat de baten niet substantieel dalen. De personeelsformatie kan te zijner tijd aangepast worden door natuurlijk verloop. Eind 2018 zal door vervroegde pensionering van een aantal medewerkers ruimte op financieel gebied ontstaan. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan besloten worden geen nieuwe medewerkers aan te stellen. Dit is alleen mogelijk door het verkleinen van het aantal jaargroepen en een eventuele herschikking van taken binnen het managementteam. Mochten er signalen zijn dat het bestcasescenario meer in lijn is met de daadwerkelijke ontwikkeling van de leerlingenaantallen dan zal tussentijds een bijstelling van de begroting doorgevoerd worden en bezien worden welke gevolgen dit heeft voor de personele organisatie.	Maatregelen ingeregeld

Personeel en personeelsbeleid	Gemiddeld	De stichting heeft een relatief oud en inflexibel personeelsbestand. Deze situatie kan tot risico's leiden indien er door daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is. In de periode tot en met 2018 zal er door pensionering van een aantal medewerkers vacatureruimte ontstaan. Deze ruimte zal flexibel ingevuld worden om hiermee de risico's voor de stichting te verkleinen en in te kunnen spelen op de situatie. Het relatief oude personeelsbestand heeft als risico een hoger (niet werkgerelateerd) ziekteverzuim. Op dit moment worden de kosten hiervoor gedekt door het vervangingsfonds waardoor de risico's op dit punt klein zijn. Voor wat betreft personeelsbeleid wordt verwezen naar de rest van het verslag.	Maatregelen ingeregeld
Loonkosten	Gemiddeld	Niet alle lonen van personeelsleden worden betaald op grond van de personele vergoeding binnen de lumpsumfinanciering. Op basis van de componenten "Personeel en Arbeidsmarkt" en "Lichte/Zware Ondersteuning" wordt een deel van het personeel (ondersteuningsteam/onderwijsondersteunend personeel) bekostigd. Een eventuele loonsverhoging geldt ook voor hen. Deze wordt echter niet gecompenseerd door een verhoging van deze budgetten. Dit betekent dat er extra lasten ontstaan waar geen baten tegenover staan.	Maatregelen ingeregeld
Eigen risicodragers	Hoog	Er is nog geen duidelijkheid over het opheffen van het Vervangingsfonds. Het bestuur zal wanneer het ERD wordt een besluit moeten nemen over de afdekking van de risico's op het gebied van vervanging. In 2016 hebben het bestuur en de directie zich georiënteerd op eigen-risico-dragerschap. Er is besloten nog geen eigen risicodragers te worden. In 2019 zal een heroriëntatie plaatsvinden.	Nog te realiseren
Ziekteverzuim	Hoog	Er is sprake van een hoog verzuim. Het verzuim wordt in samenwerking met het Vervangingsfonds aangepakt. De vervangingskosten worden gedekt door het Vervangingsfonds en het Risicofonds. Hierdoor zijn de risico's op extra lasten te verwaarlozen. Het verzuim wordt effectief gevolgd via kwartaal-rapportages. Het is daarbij van belang steeds een koppeling te maken tussen ziekteverzuim en de hoogte van de vervangingskosten.	Gedeeltelijk gerealiseerd
Huisvesting	Gemiddeld	In 2014 heeft er nieuwbouw aan de Viandenlaan plaatsgevonden en in 2015 is het gebouw aan de Van Gaverenlaan grondig gerenoveerd. De gebouwen zijn daardoor up-to-date. Bij krimp van het aantal leerlingen zal de huisvestingssituatie problematisch kunnen worden door leegstand. Zo ver is het echter nog niet. We houden ook hier de vinger aan de pols. Vanaf 1 januari 2015 worden de vanuit het Rijk vrijkomende gelden voor groot onderhoud doorgeschoven naar een externe stichting (Breedzaam). Door deze gezamenlijke aanpak kunnen de middelen verantwoord en efficiënt worden ingezet en worden de risico's voor alle besturen verkleind.	Maatregelen ingeregeld

		In het pand aan de Viandenlaan zijn een aantal groepen van een andere school gehuisvest. Ook kinderopvang maakt gebruik van de faciliteiten en de gymzalen worden verhuurd door de afdeling Sport van de gemeente Breda. Deze partijen dragen bij aan de kosten voor (klein) onderhoud, gas, elektra e.d. Mocht onverhoopt een van de partijen, zoals de kinderopvang, in de toekomst krimpen of opzeggen dan heeft dat gevolgen voor de baten.	
Onderwijskwaliteit	Gemiddeld	De onderwijskwaliteit heeft geen directe invloed op de financiën, maar ondermaatse kwaliteit heeft gevolgen voor de omvang van de instroom van nieuwe leerlingen en een lagere instroom leidt tot lagere baten. Hoewel de resultaten boven het landelijk gemiddelde liggen, zal de komende jaren een cyclisch schoolontwikkeltraject worden gerealiseerd. Door doorlopende monitoring (meerdere malen per jaar) wordt de kwaliteit van de opbrengsten gewaarborgd.	Gedeeltelijk gerealiseerd

7.4.2 Uitgangspunten van het vermogensbeheer

Het Eigen Vermogen kent drie functies: een financieringsfunctie, een bufferfunctie en een transactiefunctie. Het eigen vermogen moet een omvang hebben die deze drie functies dekt.

De toename van de kapitalisatiefactor in dit boekjaar komt door het gerealiseerde resultaat 2017 (en de hieraan gekoppelde hoogte van de gerealiseerde baten). Binnen staat van baten en lasten zal in de verdere boekjaren gestuurd worden op het behoud van de financiële continuïteit en een goede financiële positie van het eigen vermogen. Gezien het lage risicoprofiel is er voornamelijk voldoende ruimte in het eigen vermogen om eventuele negatieve resultaten in de toekomst op te vangen.

Het is onze opdracht om ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor onderwijs, zonder daarbij afbreuk te doen aan de drie functies van het Eigen Vermogen. Daarbij dient de continuïteit van de organisatie gewaarborgd te zijn. Uitgangspunt is dat de kapitalisatiefactor minimaal 50% bedraagt. De bovengrens van de kapitalisatiefactor is 60%.

7.5 De continuïteit

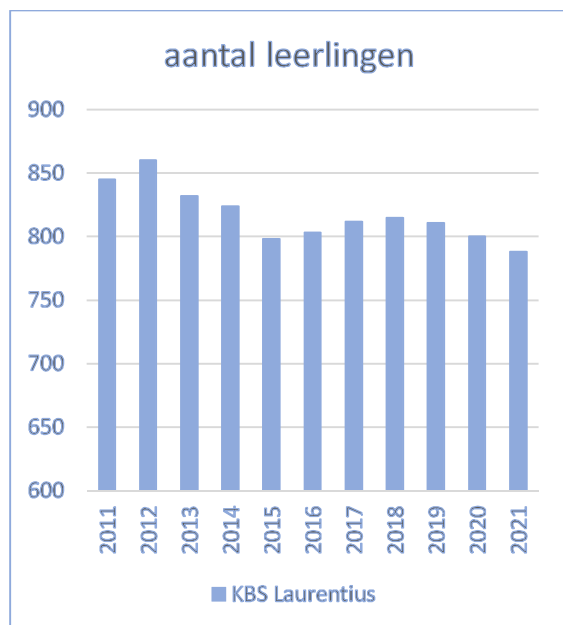
In deze paragraaf wordt vanuit een aantal (verplichte) cijfermatige exercities een toelichting gegeven op de financiële continuïteit van de stichting.

7.5.1 De kern van continuïteit

In deze paragraaf volgt over de periode 2018 tot 2021 een cijfermatige uiteenzetting van de ontwikkeling van de volgende zaken: leerlingaantallen, opbouw personele bezetting, balanspositie en de meerjarenbegroting.

Ontwikkeling leerlingaantallen 2011 – 2021

Hieronder is een verkorte grafiek afgebeeld met daarin de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De prognose is ook opgenomen in het bestuursformatieplan.

Deze prognose is op basis van de nu bekende gegevens bij de gemeente Breda (Bredsaam). Er wordt rekening gehouden met een stabilisatie van het aantal leerlingen in de periode tussen 2017 en 2018. Er wordt op langere termijn een daling van het aantal leerlingen verwacht. Het aantal groepen en eventueel de onderwijsruimtes zal daardoor licht afnemen.

Ontwikkeling opbouw personele bezetting

Hieronder de ontwikkeling van de opbouw van de personele bezetting. Hierin zijn de min-max-contracten niet opgenomen.

Kengetal	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting FTE	49,1	49,1	48,9	48,2
Management	2,9	2,9	2,9	2,9
Onderwijzend personeel	36,7	36,7	36,5	35,9
Ondersteuning	5,8	5,8	5,8	5,7
Overig personeel	3,7	3,7	3,7	3,7

Vanaf 2019 zal opnieuw beoordeeld worden of bezuiniging noodzakelijk is of dat op basis van het aantal leerlingen en de groepsverhouding toch extra geïnvesteerd moet/kan worden in de formatie.

Staat van baten en lasten

Baten	realisatie 2017	begroot 2017	realisatie minus begroting 2017	realisatie 2016
Rijksbijdragen	3.879.947	3.740.501	139.446	3.710.857
Overige overheidsbijdragen	57.756	50.000	7.756	7.811
Overige baten	215.128	136.000	79.128	158.530
Totale baten	4.152.831	3.926.501	226.330	3.877.198
Lasten				
Personele lasten	3.396.619	3.299.892	-96.727	3.273.359
Afschrijvingen	110.175	115.872	5.697	122.006
Huisvestingslasten	140.497	175.000	34.503	129.893
Overige lasten	391.131	365.949	-25.182	436.542
Totale lasten	4.038.422	3.956.713	-81.709	3.961.800
Saldo gewone bedrijfsvoering	114.409	-30.212	144.621	-84.602
Financiële baten en lasten	-1.143	-685	-458	-647
Totaal resultaat	113.266	-30.897	144.163	-85.249

Ontwikkeling van de meerjarenbegroting

Meerjarenbegroting	realisatie 2017	2018	2019	2020	2021
Baten					
Rijksbijdragen	3.879.947	4.017.699	4.071.568	4.016.343	3.956.098
Overige overheidsbijdragen	57.756	5.000	5.000	5.000	5.000
Overige baten	215.128	140.000	140.000	140.000	140.000
Totale baten	4.152.831	4.162.699	4.216.568	4.161.343	4.101.098
Lasten					
Personele lasten	3.396.619	3.300.230	3.284.605	3.241.633	3.194.755
Inzet gelden werkdrukvermindering		52.822	126.151	124.440	122.573
Afschrijvingen	110.175	112.884	112.884	112.884	112.884
Huisvestingslasten	140.497	243.420	244.199	244.980	244.980
Instellingslasten	391.131	397.050	397.866	397.882	396.799
Totale lasten	4.038.422	4.106.406	4.165.704	4.121.819	4.071.992
Saldo gewone bedrijfsvoering	114.409	56.292	50.864	39.524	29.106
Financiële baten en lasten	-1.143	-720	-720	-720	-720
Exploitatiesaldo	113.266	55.572	50.144	38.804	28.386
Aantal leerlingen t-1 mjb 2017-2021	812	815	811	800	788

Ontwikkeling van de balanspositie

Balans				
Activa	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
Materiële vaste activa	447.179	547.396	642.457	602.836
Vorderingen	376.952	295.205	281.305	361.361
Liquide middelen	892.758	670.641	675.587	1.154.494
TOTAAL ACTIVA	1.716.889	1.513.242	1.599.349	2.118.691
Passiva				
Eigen Vermogen	1.197.851	1.084.585	1.241.457	1.253.120
Voorzieningen	80.454	67.843	59.959	331.903
Kortlopende schulden	438.584	360.814	297.933	533.668
TOTAAL PASSIVA	1.716.889	1.513.242	1.599.349	2.118.691

Ontwikkeling van de meerjarenbalans

Activa	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Materiële vaste activa	447.179	797.179	797.179	797.179	797.179
Vorderingen	376.952	376.952	376.952	376.952	376.952
Liquide middelen	892.758	598.330	648.475	687.278	687.278
TOTAAL ACTIVA	1.716.889	1.772.461	1.822.606	1.861.409	1.861.409
Passiva					
Eigen Vermogen	1.197.851	1.285.823	1.335.968	1.374.771	1.374.771
Voorzieningen	80.454	80.454	80.454	80.454	80.454
Kortlopende schulden	438.584	406.184	406.184	406.184	406.184
TOTAAL PASSIVA	1.716.889	1.772.461	1.822.606	1.861.409	1.861.409

Toelichting op de meerjarenbalans

De financiële positie van de stichting is gezond. De kengetallen voor solvabiliteit, liquiditeit en de kapitalisatiefactor bewegen zich boven de grenzen die door de Inspectie van het Onderwijs worden gehanteerd. Gezien een mogelijke daling in het aantal leerlingen is het noodzakelijk om tijdig de juiste maatregelen te nemen en het personeelsbestand aan te passen. Het eigen vermogen laat in de meerjarenbegroting een licht stijgende trend zien. Vooralsnog is het niet noodzakelijk grote maatregelen te nemen.

De planning- en controlcyclus

Om de continuïteit te kunnen borgen is continuïteit op korte en lange termijn van belang. Daar waar de lange termijn vooral gaat om de stip op de horizon (strategisch beleidsplan, financieel beleidsplan en meerjarenperspectief) spreekt men bij de korte termijn vaak over de

mate waarin de stichting via de planning- en controlcyclus kan sturen op het bedrijfsmatige proces. Bij de stichting wordt een strategische planningen en controlcyclus (SPC) gehanteerd. De controlcyclus (op hoofdlijnen) bestaat uit de volgende onderdelen (in chronologische volgorde van een kalenderjaar):

- Opstellen en vaststellen jaarverslag vorig boekjaar. Dit betreft een bestuursverslag en de jaarrekening. Dit verslag is een verantwoordingsdocument over het gevoerde beleid (van jaardoelen naar strategisch beleid) en de cijfermatige positie van de stichting. Geplande oplevering: mei van een kalenderjaar.
- Opstellen en vaststellen van het bestuursformatieplan voor het volgende schooljaar. (beleidsmatige en formatief financiële planning). Formele vaststelling voor 1 mei van een kalenderjaar.

- Opstellen en vaststellen van de halfjaarlijkse rapportage van een kalenderjaar. Deze bestaat uitsluitend uit een financiële rapportage met betrekking tot de staat van baten en lasten, een aantal analyses met betrekking tot projecten, een forecast van de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar en het verloop van de vermogenspositie van de stichting. Oplevering: mei en november van elk kalenderjaar.
- Opstellen meerjarig financieel beleidsplan. In dit beleidsplan wordt de begroting voor een komend boekjaar opgesteld. Het geheel wordt vastgesteld door het bestuur en voorgelegd aan de Medezeggenschapsraad. Planning: najaar van het elk kalenderjaar.

Controle- en beheersingssystemen

Ter controle en beheersing op financieel gebied wordt gebruik gemaakt van Afas software en Visionplanner. Daarnaast worden op onderwijskundig gebied diverse programma's gebruikt om de ontwikkelingen van de leerlingen op bijv. cognitief en sociaal/emotioneel gebied te monitoren. Op personeelsgebied worden structureel functioneringsgesprekken gevoerd.

Rapportage risico 's/beheersingsmaatregelen

Met Visionplanner worden op het gebied van financiën structureel rapportages opgesteld. Deze worden in de bestuursvergaderingen besproken. Hierbij wordt m.n. gelet op discrepanties met de begroting van het onderhavige jaar. O.b.v. ontwikkelingen op het gebied van de instroom (4-jarigen en zij-instromers) en tussentijdse uitstroom wordt bekeken welke consequenties e.e.a. heeft voor de baten. In het verlengde daarvan worden tevens de gevolgen voor de meerjarenbegroting in kaart gebracht. Zo nodig worden maatregelen getroffen om beleid bij te stellen.

Tijdens vergaderingen wordt het bestuur geïnformeerd over alle relevante beleidsterreinen zoals: personeel, organisatie, huisvesting, onderwijs(kwaliteit) e.d. Zij nemen kennis van de bevindingen van de directie en op basis van deze informatie ondersteunt zij de directie. Een en ander wordt vastgelegd in de notulen van het bestuur.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Aangezien het bestuur niet als toezichthoudend orgaan functioneert is er geen verslag. Tijdens vergaderingen nemen zij wel kennis van de ontwikkelingen en m.n. ontwikkelingen waaraan mogelijke risico's verbonden zijn. In goed overleg met de directie worden besluiten genomen.

7.5.2 De periferie van continuïteit (de financiële ruimte)

Een belangrijk onderdeel van gezond financieel beleid is het beheren van de financiële ruimte van de stichting. Belangrijke instrumenten daarvoor zijn budgetbeheer en beheer van de liquiditeitspositie.

Budgetbeheer

Uitgaande van de continuïteit van de OCW-bekostiging is de wijze waarop de stichting dit budget beheert van groot belang. Er moet een evenwicht zijn in de begroting en in personele en materiële kosten. Alleen dan kan een sluitende begroting worden gehaald. Budgetbeheer verwijst naar het kengetal rentabiliteit. Dit is de mate waarin een organisatie winstgevend is. Dit wordt berekend door het exploitatiesaldo te delen door de totale baten. Voor het boekjaar 2017 is sprake van een rentabiliteit van 2,73 % procent.

Liquiditeitsbeheer

Voor het beheer van de liquiditeitspositie van de stichting is hieronder een verkorte meerjarige liquiditeitsbegroting opgenomen.

Zoals uit de meerjarige liquiditeitsbegroting blijkt, zal de liquiditeitspositie licht stijgen. Dit verloop is alleen mogelijk als de geplande meerjarenbegroting en de geplande investeringen in activa, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Uitgangspunt moet zijn dat de middelen die worden toegekend voor onderwijs daar ook voor worden ingezet. Bij aanpassingen in het onderwijskundige en financiële beleid zal door het toenemen of afnemen van kosten en inkomsten, de liquiditeitspositie nog kunnen worden beïnvloed. Er is voldoende liquiditeit om de onderwijsactiviteiten uit te voeren.

Meerjaren Kasstroomoverzicht					
	2017	2018	2019	2020	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo exploitatie	113.266	55.573	50.143	38.804	28.387
(incl. financiële baten/lasten)					
Afschrijvingen	110.175	112.884	112.884	112.884	112.884
Wijziging vorderingen	-81.747	0	0	0	0
Wijziging voorzieningen	12.611	0	0	0	0
Wijziging kortlopende schulden	45.370	0	0	0	0
Totaal	232.075	168.457	163.027	151.688	141.271
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiele vaste activa	-9.958	-170.000	-110.000	-120.000	-140.000
Totaal	-9.958	-170.000	-110.000	-120.000	-140.000
Mutatie liquide middelen	222.117	-1.543	53.027	31.688	1.271
Beginstand liquide middelen	670.641	892.758	891.215	944.242	975.930
Mutatie liquide middelen	222.117	-1.543	53.027	31.688	1.271
Eindstand liquide middelen	892.758	891.215	944.242	975.930	977.201

Conclusie

Voor onze organisatie staan de komende jaren in het teken van de structurele lasten in evenwicht brengen/houden met de structurele inkomsten. In 2016 en 2017 is hard gewerkt aan het in verhouding brengen van de vaste personele inzet met de verwachte structurele inkomsten. In 2018 wordt extra ingezet op personeel (zowel voor het beleid als de medewerker). De ontwikkeling van het aantal leerlingen, de herstructurering van het passend onderwijs en het

moderniseren van het onderwijs zijn belangrijke ontwikkelingen waar de organisatie zowel qua personele als materiële exploitatie op voorbereid moet zijn.

Kortom: Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is financieel gezond en kan gezond blijven. Voor eventuele risico's is de financiële buffer voldoende om de negatieve gevolgen van een mogelijk sterkere daling van het aantal leerlingen op te vangen.

B. Jaarrekening

Tekenblad Jaarrekening

Vastgesteld d.d. 05-06-2018

Het bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 te hebben vastgesteld. De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2017 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

Dhr. E. van Maanen	voorzitter	
Dhr. M. Bender	secretaris	
Mevr. J. Biermans	penningmeester	
Mevr. A. Oerlemans	vicevoorzitter/huisvesting	
Mevr. C. Rogmans	onderwijskundige zaken	
Dhr. M. van Brandwijk	onderwijskundige zaken	
Mevr. M. van der Mast	personeelszaken	

Balans per 31 december 2017
(na saldobestemming)

	<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
	€	€
ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
1.1.2. Materiële vaste activa	447.179	547.396
1.2. Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	376.952	295.205
1.2.4. Liquide middelen	892.758	670.641
	<u>1.716.889</u>	<u>1.513.242</u>
2. PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	1.197.851	1.084.585
2.2 Voorzieningen	80.454	67.843
2.4. Kortlopende schulden	438.584	360.814
	<u>1.716.889</u>	<u>1.513.242</u>

Staat van baten en lasten over 2017

	Realisatie <u>2017</u> €	Begroting <u>2017</u> €	Realisatie <u>2016</u> €
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen	3.879.947	3.740.501	3.710.857
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	57.756	50.000	7.811
3.5. Overige baten	<u>215.128</u>	<u>136.000</u>	<u>158.530</u>
	<u>4.152.831</u>	<u>3.926.501</u>	<u>3.877.198</u>
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	3.396.619	3.299.892	3.273.359
4.2. Afschrijvingen	110.175	115.872	122.006
4.3. Huisvestingslasten	140.497	175.000	129.893
4.4. Overige lasten	<u>391.131</u>	<u>365.949</u>	<u>436.542</u>
	<u>4.038.422</u>	<u>3.956.713</u>	<u>3.961.800</u>
Saldo baten en lasten	114.409	-30.212	-84.602
6. Financiële baten en lasten	<u>-1.143</u>	<u>-685</u>	<u>-647</u>
Nettoresultaat	<u>113.266</u>	<u>-30.897</u>	<u>-85.249</u>

Kasstroomoverzicht 2017

	€	2017	€	2016	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>					
Saldo baten en lasten			114.409		-84.602
<i>Aanpassingen voor</i>					
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa			110.175		122.006
Mutatie voorzieningen			12.611		7.884
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>					
Vorderingen (-/-)	-81.747			-66.944	
Schulden	77.770			46.331	
			-3.977		-20.613
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>			233.218		24.675
Ontvangen interest	16			442	
Betaalde interest (-/-)	-1.159			-1.089	
			-1.143		-647
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>			232.075		24.028
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>					
Investerings materiële vaste activa			-9.958		-26.945
<u>Mutatie liquide middelen</u>			222.117		-2.917
<u>Verloop mutatie geldmiddelen</u>					
Stand per begin boekjaar			670.641		673.558
Mutaties in boekjaar			222.117		-2.917
Stand per eind boekjaar			892.758		670.641

GRONDSLAGEN

Vestigingsadres en inschrijfsnummer handelsregister

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is feitelijk en statutair gevestigd op Van Gaverenlaan 18, 4825 CD te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102967.

Algemene grondslagen voor verslaggeving De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriele Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Grondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van 500 euro. Investeringsgrens worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf de maand na ingebruikneming.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Schoolgebouwen waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente zijn niet in de balans opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die gedurende langer dan twaalf maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfondsen

Een bestemmingsfonds is gevormd voor de nog niet bestede middelen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is toegekend en waarbij die beperking is opgelegd door derden. Voor Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken betreft het een fonds ouderbijdragen. Deze wordt gevormd via resultaatbestemming waarbij overschotten worden toegevoegd en tekorten worden onttrokken.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is gevormd voor de nog niet bestede middelen waaraan het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken een bestedingsmogelijkheid toekent. Deze reserve wordt gevormd via resultaatbestemming waarbij overschotten worden toegevoegd en tekorten worden onttrokken.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de

contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen, ingeschatte blijfkans, fictieve indiensttreding bij 25 jaar en disconteringsvoet.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.1 Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW subsidies (doelsubsidies

met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten verantwoord worden. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

3.5 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.1 Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

4.2 Afschrijvingen

Gymzaal/speellokaal: 10 jaar

Meubilair: 15 jaar

Technisch inventaris: 10 jaar

ICT /bekabeling ICT apparatuur: 5 en 10 jaar

Leermiddelen: 8 jaar

4.3 Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van

onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2017 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 104,4%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

6 Financiële baten en lasten

De rentebaten en lasten betreffen de van derden ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde interest.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen

plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

ACTIVA

1.1. Vaste activa				
1.1.2. Materiële vaste activa				
	1.1.2.1. Ge- bouwen en terreinen	1.1.2.3. In- ventaris en apparatuur	1.1.2.4. Ove- rige materi- ele vaste ac- tiva	Totaal
Stand per 1 januari 2017	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	49.037	906.644	335.725	1.291.406
Cumulatieve afschrijvingen	-6.596	-505.984	-231.430	-744.010
Boekwaarden per 1 januari 2017	<u>42.441</u>	<u>400.660</u>	<u>104.295</u>	<u>547.396</u>
Investeringen	-	9.958	-	9.958
Afschrijvingen	-4.903	-75.172	-30.100	-110.175
Saldo mutaties	<u>-4.903</u>	<u>-65.214</u>	<u>-30.100</u>	<u>-100.217</u>
Stand per 31 december 2017				
Aanschaffingswaarde	49.037	916.601	335.725	1.301.363
Cumulatieve afschrijvingen	-11.499	-581.155	-261.530	-854.184
Boekwaarden per 31 december 2017	37.538	335.446	74.195	447.179

1.2. Vlottende activa		<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
1.2.2. Vorderingen			
1.2.2.1. Debiteuren algemeen		293	-
1.2.2.2. Vorderingen op OCW / EZ		315.949	202.750
1.2.2.10 Overige vorderingen		49.205	88.618
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten		<u>11.505</u>	<u>3.837</u>
		<u>376.952</u>	<u>295.205</u>
1.2.4. Liquide middelen			
1.2.4.1. Kasmiddelen		191	109
1.2.4.2. Tegoeden op Bankrekeningen		<u>892.567</u>	<u>670.532</u>
		<u>892.758</u>	<u>670.641</u>

2. PASSIVA

	Stand per 01-01-2017 €	Resultaat €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2017 €
2.1 Reserves				
2.1.1.1. Algemene reserve	1.047.441	101.266	2.884	1.151.591
2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	2.884	-	-2.884	0
2.1.1.5. Bestemmingsreserves privaat	<u>34.260</u>	<u>12.000</u>	-	<u>46.260</u>
	<u>1.084.585</u>	<u>113.266</u>	<u>0</u>	<u>1.197.851</u>

	Stand per 01-01-2017 €	Dotaties €	Ont-trekkingen €	Vrijval €	Stand per 31-12-2017 €
2.2 Voorzieningen					
2.2.1. Personele voorzieningen	<u>67.843</u>	<u>16.282</u>	<u>3.671</u>	-	<u>80.454</u>
	<u>67.843</u>	<u>16.282</u>	<u>3.671</u>	-	<u>80.454</u>
2.2.1. Personele voorzieningen					
2.2.1.4. jubileumvoorziening	<u>67.843</u>	<u>16.282</u>	<u>3.671</u>	-	<u>80.454</u>
	<u>67.843</u>	<u>16.282</u>	<u>3.671</u>	-	<u>80.454</u>

	Kortlopend deel < 1 jaar €	Langlopend deel > 1 jaar €
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	<u>3.852</u>	<u>76.602</u>
	<u>3.852</u>	<u>76.602</u>

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.8. Crediteuren	25.508	9.906
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	146.107	173.071
2.4.10. Pensioenen	38.446	32.434
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	107.209	113.586
2.4.19. Overige overlopende passiva	<u>121.314</u>	<u>31.818</u>
	<u>438.584</u>	<u>360.814</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO.

Er is nog geen plan met betrekking tot de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.3 cao PO). Derhalve is in 2017 geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft diverse overeenkomsten met Ricoh Nederland B.V., welke tezamen een verplichting á € 13.200,- op jaarbasis vormen. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

Verbonden partijen

Naam	Stichting samenwerkingsverband PO 30-03, Optimale Onderwijs Kans
Juridische vorm 2017	Stichting
Statutaire zetel	Ridderstraat 34 4902 AB Oosterhout (NB)
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12- 2017	onbekend
Resultaat jaar 2017	onbekend
Art 2:403 BW	Nee
Deelname %	Nee
Consolidatie	Nee

Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie <u>2017</u> €	Begroting <u>2017</u> €	Realisatie <u>2016</u> €
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	3.709.555	3.595.241	3.553.273
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	6.046	11.782	2.454
3.1.3.3. Ontv. doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwer- kingsverbanden	164.346	133.478	155.130
	<u>3.879.947</u>	<u>3.740.501</u>	<u>3.710.857</u>
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en –subsi- dies	57.756	50.000	7.811
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	521	20.000	12.752
3.5.2. Detachering personeel	7.751	-	-
3.5.5. Ouderbijdragen	122.967	115.000	122.823
3.5.10. Overige	83.889	1.000	22.955
	<u>215.128</u>	<u>136.000</u>	<u>158.530</u>
4.1. Personeelslasten			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	3.430.036	3.202.892	3.287.131
4.1.2. Overige personele lasten	160.734	146.000	99.746
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen	-194.151	-49.000	-113.518
	<u>3.396.619</u>	<u>3.299.892</u>	<u>3.273.359</u>
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	2.513.399	3.202.892	2.445.869
4.1.1.2. Sociale lasten	364.051	-	353.269
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	86.253	-	79.973
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	128.892	-	124.057
4.1.1.5. Pensioenlasten	337.441	-	283.963
	<u>3.430.036</u>	<u>3.202.892</u>	<u>3.287.131</u>
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	16.282	5.000	7.884
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	38.242	27.500	28.495
4.1.2.3 Overige	106.210	113.500	63.367
	<u>160.734</u>	<u>146.000</u>	<u>99.746</u>

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
4.1.3. Af: ontvangen vergoedingen			
4.1.3.1. Ontvangen vergoedingen Participatiefonds	-	-	-
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-181.562	-49.000	-106.838
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-12.589	-	-6.680
	<u>-194.151</u>	<u>-49.000</u>	<u>-113.518</u>
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2.1. Gebouwen en terreinen	4.903	4.904	3.598
4.2.2.3. Inventaris en apparatuur	75.172	81.912	85.060
4.2.2.4. Overige materiële vaste activa	30.100	29.056	33.348
	<u>110.175</u>	<u>115.872</u>	<u>122.006</u>
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	70.314	88.500	57.746
4.3.4. Energie en water	61.157	63.000	58.964
4.3.5. Schoonmaakkosten	4.060	11.500	4.407
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	4.956	9.000	8.776
4.3.8. Overige huisvestingslasten	10	3.000	-
	<u>140.499</u>	<u>175.000</u>	<u>129.893</u>
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	50.167	58.700	95.100
4.4.2. Inventaris en apparatuur	91.439	78.000	81.523
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	62.163	54.999	58.173
4.4.5. Overige	187.362	174.250	201.746
	<u>391.131</u>	<u>365.949</u>	<u>436.542</u>
Accountantslasten			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	9.961	-	4.598
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst	-	-	-
	<u>9.961</u>	<u>-</u>	<u>4.598</u>
6. Financiële baten en lasten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	16	15	442
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	-1.159	-700	-1.089
	<u>-1.143</u>	<u>-685</u>	<u>-647</u>

Het aantal FTE bedroeg per 1 oktober 2017 en 2016 respectievelijk 50,20 en 49,98.

Het aantal medewerkers bedroeg per 1 oktober 2017 en 2016 respectievelijk 77 en 77.

MODEL G VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum			
Studieverlof	DL/B/110284	23-8-2017	6.046	6.046	Ja
Totaal			6.046	6.046	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
	Kenmerk	Datum				
			€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal			€ -	€ -	€ -	€ -

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewij- zing	Saldo 31- 12- 2016	Ontvan- gen in verslag- jaar	Lasten in verslag- jaar	Totale kos- ten 31-12- 2017	Saldo nog te besteden
	Kenmerk	Datum						
			€	€	€	€	€	€
Totaal					-			-

ONO Onderwijs netwerk Ondernemen

Het bestuur heeft geen subsidie ontvangen met betrekking tot Onderwijs Netwerk Ondernemen.

WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is € 107.000 (bezoldigingsklasse A). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	J.J.P. Slangen	A.M. Fluitman
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	n.v.t.
Deeltijdfactor in fte	1,1697	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	nee

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.300	-
Beloningen betaalbaar op termijn	14.032	-
<i>Subtotaal</i>	<i>103.332</i>	<i>-</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	107.000	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	-.
Totale bezoldiging	103.332	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/03 – 31/12	01/01 – 01/04
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	68.884	22.222
Beloningen betaalbaar op termijn	9.324	2.452
Totale bezoldiging 2016	78.208	24.674

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. Dr. E.G.O.M. van Maanen	Voorzitter
Mw. Ing. A. Davidson-Oerlemans	Vice-voorzitter/Bouwkundige
Dhr. Mr. M.P.J. Bender	Secretaris
Mw. J. Biermans	Penningmeester
Mw. Drs. M. v.d. Mast	Personeelszaken
Dhr. Ing. M. van Brandwijk	Onderwijsvernieuwing
Mw. Drs. C.M. Rogmans-Kivits	Onderwijszaken/Passend onderwijs
Mw. C.C.M. van den Hoogen	Onderwijszaken